DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVIII. évfolyam 150. szám — 1941 július 4 péntek — Ára: 12 fillér

Menetelő honvédek

dübörgő lépésétől döng ismét Galicia földje és a fiak járnak ott, ahol negyedszázaddal ezelőtt az apák vérben és vasban a magyar fegyverek olyan hallatlan fegyvertényeivel írták nevüket a világtörténelembe, melyre aligha volt azelőtt példa!...

Semmi új nincs a nap alatt.

Megismétli magát a történelem nagyon sok esetben.

Ma, amikor nevek keringenek a levegőben és a hírszolgálatok hasábjain, egy pillanatra behunyjuk a szemünket és azt hisszük, hogy hosszú álmodásban élünk és nem változott semmit a világ a lepergett negyedszázad alatt!...

Grodno, Ravaruszka, Pripet mocsarak, Bresztlitovszk és a többi oroszlengyel helynevek Przemysltől Lembergig mind olyan ismerőse a mai magyaroknak, mintha arról, beszélnének, hogy Debrecen, Pécs, Szeged, vagy Nagyvárad. Sőt, vannak magyarok, akik nem jártak Pécsett, vagy Szombathelyen, de Ravaruszka táján behunyt szemmel is eligazodnának ma is!...

Boldog büszkeséggel halljuk, olvassuk ma is ezeket a neveket, ahol a ma honvédei küzdik hősi harcukat ott, ahol apáik mint rettegett vörös ördögök, vagy 39-es bakák forgatták a kardot, vagy dörgött ajkukról a hurráh, vagy rajta olyan egetverő zengéssel, hogy a cár melák katonái nem győzték a keresztet vetni!

Ezek az idők valóban történelmi idők!

Történelmi kornak történelmi szereplői azok, akik voltak a galiciai mezők hősei s akik ma hősei a végtelen lengyel mezőknek, ahol Gyóni Géza írta annak idején soksok érzéssel hazavágyó, bús verseit, mint a világháború egyetlen katona költője!...

Ma is zeng bizonyára a katonanóta az orosz síkságon, ma is áll a megett kapubálvány mellett ámuló szemmel a kékszemű »cselák« aszszony, aki megváltókat látott a mai honvédek apjában is annak idején!...

Oh, de kicsi ez a világ, milyen gyatra az ember, hogy nem tud minden nagysága és felkészültsége mellett se többet adni annál, amit az elődök megteremtettek, de egyetlen dolog változatos és új, meseszerűen nagy és példátmutató: a magyar katona bátor harckészsége. Mindig tud valami újat, mindig ad valami meglepőt, mindig teremt valami eddig ismeretlent és nagyot, mellyel ámulatba ejti a világot és tisztes elismerésre készteti még az ellenséget is!...

Kevesen vagyunk, de ez a kevés minőségi anyag, mely minden körülmények között állja a sarat, ezer esztendő óta mindig megmutatta, hogy nem az a fontos, hogy százezrek, vagy milliók hangja verje az eget, hanem az, hogy kevesek tette mutassa meg, hogy ki a férfi, ki az, akire hazája és nemzete nyugodtan építhet!...

A magyar honvéd ennek a minőségi embernek igaz mintaképe!

A magyar honvéd a minőségi harcban mutatta meg mindig, hogy még legyőzetése idején is hős, talpig ember és középkori lovagi erényekben gazdag vitéz tud maradni. De a győző honvéd se feledi el soha, hogy a legyőzöttben is az embert, a polgári lakosságban pedig az anyát, családfőt, vagy tisztes polgárt kell emberi módon pártfogásba vennie!...

Ma, amikor újra magyar vitézek lába nyomán döng a poros, sáros galiciai föld, magyar nótától visszhangzik a lengyel mező és magyar bátorság tetteitől ifjodik meg az orosz végtelen síkság, mi magyar büszkeséggel arra gondolunk, hogy fiaink, unokáink azok, akik apáik, eleik nyomdokain újabb harci babért szereznek a magyar névnek a drága féltett kincseink, fáradságot nem ismerő, menetelő honvédeink!...

A SZOVJET HADSEREG AZ EGÉSZ ARCVONALON HÁTRÁL

A szövetséges hadak a Fekete tengertől az Északi Jegestengerig támadásra indultak
A Kárpátokon túl előnyomuló magyar csapatok tért nyertek
A szovjet kormány egyes hírek szerint az Uralba menekül, más hírek szerint Sztalin, Molotov, Vorosilov, Iránon át Egyiptomba vagy Indiába készül

A szovjet hadsereg ellenálló ereje megtört, az ellenség az egész arcvonalon hátráló mozdulatokat végez, — közli a tegnapi német hivatalos jelentés. Az egész szovjetellenes front teljes hosszában támadó mozdulatokat végez a **Fekete tengertől az Északi Jeges tengerig.** A sikeres hadműveletekből derekasan kiveszi részét a magyar hadsereg. Mint a hivatalos magyar jelentés tudtul adja, a **Kárpátokon túl előnyomuló csapataink további tért nyertek.** Az olasz lapok kiemelik a német hadijelentés megemlékezését a magyar csapatokról, jelenti Rómából az MTI. A Popolo di Roma berlini tudósítója szerint **a magyar honvédség előnyomulása mutatja, hogy a bolsevikiek elleni harc a Kárpátok galiciai részén is teljesen kifejlődőben van. A szovjetcsapatok ma már csak Tarnopol irányában tudnának visszavonulni a galiciai beszögellésből. E területen már régen jelentős erőket vontak össze, hogy megtámadják Középeurópát.** Kiemelik az olasz lapok, hogy **a magyar csapatok már a határon teljes egészében visszaszorították a szovjet csapatokat.** Különösen érdekesnek vélik azt a körülményt, hogy a magyarok most **éppen ellenkező irányban járják be azt az utat, amelyen ezer évvel ezelőtt Árpád csapatai vonultak be a mai Magyarországba.**

A NÉMET HADERŐ ÓRIÁSI EREDMÉNYEI

Mint az MTI Berlinből jelenti, a csütörtöki hadijelentés kiegészítéseképen a Német TI az alábbiakról értesül:

A keleti harctéren lefolyt harcokkal kapcsolatosan az ellenségnek okozott elképzelhetetlenül nagy veszteségek és zsákmányok nagyságát tekintetbe véve, arra az eredményre jutunk, hogy **a szovjet által harcba vetett nagy tömegű ember- és hadianyag jórészt elveszett. Különösen feltűnő a szovjet közel 5800 harcikocsijának elpusztítása,** ami tekintetbe véve a szovjet ipar csekély termelőképességét, olyan veszteséget jelent, amelyet belátható idő alatt egyáltalán nem lehet pótolni. Állandóan hangsúlyozni kell, hogy a **jelenlegi keleti hadjárat az emberek és hadianyag nagy tömegei elleni harc, a számbelileg gyengébb német haderő, mégis óriási eredményeket tud elérni úgy, hogy ez az emberanyag és hadianyag minőségében való fölényét biztosítja.** A keleti harctér harcait, amelyeket a szovjet csapatok nyakas ellentállása jellemez, egyébként most az időjárás is kedvezőtlenül befolyásolja. **Lemberg környékéről még hóviharokról is érkezett jelentés. A magyar és román kötelékek ennek ellenére éppen úgy előre nyomulnak a jobb szárnyon, mint a németek a többi szakaszon. Az északi szárnyon most már eredményesen előre nyomulnak a Dünán át és a finn támadások is szép eredményel járnak.**

HIREK SZTALINÉK MENEKÜLÉSI SZÁNDÉKÁRÓL

A nagy német hadisikerek tükrében ugyancsak valószínűnek kell tartani azokat a híreket, melyek a szovjet-hatalmasságok menekülési szándékáról és terveiről szólnak.

A Német TI newyorki jelentése szerint az amerikai hajózási szikratávíró közölte Ankarából, hogy **a Moszkvából Ankarába érkezett diplomaták szerint Sztalin szerdán este magánbeszélgetésen kijelentette: ha a német csapatok fenyegetik Moszkvát, kész a szovjet kormány székhelyét Moszkvából áthelyezni az Uralba.**

Már minden előkészületet megtettek arra, hogy végrehajtsák a visszavonulást az Ural-hegységbe. A kormány először Sverdlovszkba megy és később szükség esetén Omszkba.

Nem érdektelen egy stockholmi jelentés sem, melyet szintén a Német TI. közvetít. Eszerint az »Afton Bladet« isztambuli külön tudósítója jelenti azt az állítólagos jó forrásból származó hírt, hogy **Sztalin, Molotov és Vorosilov Iránból engedélyt kért az átutazásra, mert Irákon át Indiába vagy Egyiptomba szándékozik utazni.** A lap ezzel a címmel közli a táviratot: »Rendben van Sztalin útlevele?«

SZTALIN

rádióbeszédében maga is kénytelen volt elismerni, hogy a balti államok legnagyobb része, Fehér-Oroszország és Ukrajna nyugati része a németek kezében van. Különböző rendszabályokat ismertetett, amelyek szerinte a védekezés érdekében szükségesek. Például utasítja a bolsevistákat, hogy gyujtsák fel az erdőket, pusztítsanak el mindent.

Római jelentés szerint Sztalin beszéde, amelyben be kellett vallania, hogy a németek már a háború első hetében tekintélyes szovjetterületeket foglaltak el, Róma politikai köreiben szintén azt a benyomást kelti, hogy a szovjetdiktátor komolyan aggódik. Ennek jeléül értelmezik Rómában azt a szovjet-rendszabályt is, amely minden 16—60 év között lévő szovjetférfit fegyverbe szólít, ami más országban csak a végveszély pillanatában történik meg.

A newyorki lapok Sztalin rádióbeszédéhez fűzött megjegyzéseikben nem titkolják el a Szovjetunió helyzetének súlyosságát. Már a cikkek feliratában kiemelik, hogy **Sztalin is beismerte a válságot** és a német csapatok nagy sikereit. A Newyork Sun vezércikkében azt írja, hogy a beszéd súlyos csapásokat ismer el és nem egy jelét mutatja a kétségbeesésnek.

FONTOS TUDNIVALÓK

A jobb oldali közlekedés bevezetéséről Debrecenben.

Az aratási munkálatok zavartalan biztosítása.

TŐKÉS FOTO
• PÜSPÖKI PALOTA •

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

ANGOL-SZOVJET TERVEK PERZSIÁVAL

Teheránból származó MTI jelentés szerint Irán politikai köreiben megállapítják, hogy újabban mind **szovjet, mind pedig brit részről nyomást gyakorolnak a perzsa kormányra.** Azt igyekeznek elérni, hogy **Irán adja fel semlegességét és engedje meg, hogy területén át felvegyék az érintkezést a britindiai és a szovjeterők.**

A brit diplomácia ezzel kapcsolatban utal a déliráni angol kőolajérdekeltségekre és azt hangsúlyozza, hogy az olajmezők védelemre szorulnak.

Szovjet részről viszont arra hivatkoznak, hogy az 1922. évi iráni-szovjet szerződés **átvonulási záradékot is tartalmaz.**

Az iráni kormány mindeddig szilárdan kitart semlegessége mellett.

CHURCHILL

az angol alsóház szerdai ülésén csupán néhány általános jellegű kijelentést tett Wavel tábornok elmozdításáról és leszögezte, hogy közelebbi magyarázatokkal nem szolgálhat. A közelkeleti főparancsnokság élén történt személyi változást hasznos és fontos lépésnek minősítette, amit Angliában és Ausztráliában úgy magyaráznak, hogy a közelkeleti arcvonal fontossága a közeljövőben növekedni fog. Az összes nemkatonai jellegű feladatok a közelkeleten Lyttleton államminiszterre hárunak. Tevékenysége tehát diplomáciai és politikai jellegű lesz. Eddig ezeket a feladatokat Wavel tábornok látta el.

WAVELL

angol tábornok, közelkeleti főparancsnok leváltása általános feltűnést és érdeklődést keltett. Indiai főparancsnokká való kinevezését a »Frankfurter Zeitung« azzal az értesüléssel hozza összefüggésbe, hogy az angolok **Közép-Ázsiában, India határán, Afganisztánban és Iránban** közös angol-szovjet arcvonalat akarnak létesíteni és az itt szükségessé váló hadműveletek élére szemelték ki Wavell tábornokot, aki jól beszél oroszul.

WAVELT A SZOVJET HADSEREGHEZ KÜLDIK

Lisszaboni körök vélekedése szerint Londonnak az a szándéka, hogy Wavel tábornokot, a szovjet hadsereg főhadiszállására küldje azzal a céllal, hogy tanácsolja a brit kormány hadászati elveinek alkalmazását.

A JAPÁN ÁLLÁSPONT

Szerdán, mint ismeretes, a japán császári tanács ülésén a Tenno jelenlétében olvasták fel azt a kormánynyilatkozatot, amely a német-szovjet veszéllyel kapcsolatos japáni magatartást határozza meg. A császári tanács ülését követően Macuoka külügyminiszter fogadta **Németország és Olaszország nagykövetét.** Egy órával később a szovjet nagykövet kereste fel a külügyminisztert. Politikai körökben azt hiszik, hogy Macuoka vázolta a diplomaták előtt a japán kormány elhatározását.

A japán főváros beavatott köreiben hangsúlyozzák, hogy a szerdán megtartott császári értekezlet az utolsó volt azoknak a megbeszéléseknek a sorában, amelyeket a japán kormány és védelmi vezérkari főnökei a német-szovjet háború által előállott új helyzet megvizsgálása ügyében tartott. Ezen az értekezleten a hivatalos nyilatkozat szerint »**fontos állampolitikai döntéseket határoztak el**«, amelyeket azonban egyelőre titokban tartanak.

Illetékes német részen közlik: Híre terjedt, hogy Svédország vállalta az oroszországi olasz érdekek védelmét. Ezzel ellentétben, mint berlini politikai körök nyilatkozatából kiderül, most már megállapítható, hogy **az olasz érdekeket a Szovjetunióban Japán oltalmazza.**

A NÉMET-TÖRÖK BARÁTSÁGI SZERZŐDÉS

okiratait ünnepélyesen cserélik ki Berlinben. A török küldöttség már megérkezett a birodalmi fővárosba. Egyesek azt hiszik, hogy a küldöttséget Szaradzsoglu török külügyminiszter maga vezeti.

ROOSEVELT ELNÖK

július 4-én az amerikaiak nemzeti ünnepén a függetlenségi napon beszédet intéz az angol néphez, amellyel szemben 165 esztendővel ezelőtt kivívta szabadságát az amerikai polgárság.

SZAKITÁS A CSUNKINGI KORMÁNNYAL

Illetékes német helyen közlik, hogy külföldön olyan hírek terjedtek el, mely szerint a csunkingi német ügyvivő jegyzéket kapott, amelyben értesítették, hogy a csunkingi kormány és a német birodalom között megszakadt a diplomáciai kapcsolat. Mint berlini politikai körökben mondják, a német fővárosban erről még nincs hivatalos közlés.

A Basler Nachrichten stockholmi tudósítója jelenti, hogy a **nankingi kormánynak a tengelyhatalmak által való elismerése Moszkvában a legsúlyosabb aggodalmat keltette.** A legújabb fordulat ugyanis megfosztotta a Szovjetet az utolsó reménytől is, hogy az Egyesült Államok esetleg Vladivosztokon át eljuttathatják segítségüket.

SERRANO SUNER SPANYOL KÜLÜGYMINISZTER

beszélgetést folytatott a Deutsche Allgemeine Zeitung madridi tudósítójával. A külügyminiszter nyilatkozott a német-szovjet háborúról. A tudósító megkérdezte, milyen kihatással lesznek a legújabb események a német-spanyol viszonyra. A spanyol államférfi szószerint így válaszolt:

— A legújabb események nyomán egyre nő a rokonszenv és a határtalan csodálat érzése a német nép, a soha le nem győzött német védelő és a diesőséges német vezér iránt. A falangista mozgalom határozott magatartással ragad fegyvert, hogy német bajtársai oldalán harcoljon. Ez a tény hozzájárul majd ahhoz, hogy még erősebben elmélyítse a két nép és a két népben uralkodó két mozgalom közösségének erős érzését. Ezt bizonyítják a mi szemünkben mindazok a megnyilatkozások, amelyek ezzel kapcsolatban az elmult napok során a német sajtóban megjelentek.

KNOX

amerikai haditengerészeti miniszter a sajtóértekezleten kijelentette, hogy semmit sem von vissza abból a legutóbbi beszédéből, amellyel az Egyesült Államok hajóhadának atlantióceáni harcbavetését követelte. Az elszigetelődéspártiak fenyegetései és tiltakozásai — mondotta Knox — semmit sem változtathatnak az ő véleményén és szavaihoz hozzátennivalója sincsen. Egy ujságíró megkérdezte a tengerészeti minisztert, jóváhagyta-e Roosevelt a nagy port felvert beszédet. Knox válasz helyett elmosolyodott.

Egy további kérdéssel megcáfolta a miniszter azt az állítást, hogy az Egyesült Államok hajóhada hajókaravánokat kísér és hogy az ilyen kíséret során az Egyesült Államok polgárai életüket vesztették volna.

A szíriai hadihelyzet

Vichy, július 3. (NTI): A szíriai helyzet — mint Vichyből érkezett jelentés mondja — ujra romlott. Az angolok kelet felől több támadást intéztek, — észak felől pedig áthatoltak az úgynevezett kacsacsőrön, hogy megütközzenek a franciákkal. A Palmyra ellen támadó angolokat szintén megerősítették.

APOLLO Filmszínház

MA BEMUTATÓ MŰSOR.

A humor s vidámság brilliáns filmje

Az örömapa

HANS MOSER ellenállhatatlan hatású alakítása.

Magyar hadijelentés

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. honvédvezérkar főnöke közli: A Kárpátokon túl előnyomuló csapataink 2-án is további tért nyertek.

A repülőerők a visszavonuló ellenséget eredményesen bombázták.

A német hivatalos jelentés

Előretörés Besszarábiában, támadás az egész fronton

A német véderő főparancsnoksága jelenti: Német és román csapatok Észak-Moldvából kiindulva tegnap vállvetve átkeltek a Pruth-folyón és a Dnyeszter felé nyomulnak előre. Ezzel a szövetséges hadak a Fekete-tenger és az Északi Jeges-tenger közötti arcvonal egész hosszában támadásra indultak.

Míg a szovjet hadvezetés törekvése nyilvánvalóan arra irányult, hogy a határ közelében feltartóztassa a németek előrenyomulását és a maga részéről támadásba csapjon át, úgy látszik, hogy a szovjet hadsereg ellenálló ereje immár megtörött. Az ellenség az egész arcvonalon hátráló mozdulatokat végez.

A Bialystoktól keletre folyó megsemmisítő harc lényegében már lezárult. Mint már soronkivül jelentettük, a csata kihatása világtörténelmi jelentőségű. A szovjet véderő sok lövész-, lovas- és páncéloshadosztályát megsemmisültnek lehet tekinteni. Hadseregünk és légihaderőnk példásan együttműködve hozzálátott az ellenség üldözéséhez.

A Nagy-Britannia elleni háborúban repülőink az elmúlt éjszaka egy 5000 tonnás kereskedelmi hajót süllyesztettek el; bombázták továbbá a délkeleti és délnyugati kikötőket is.

Az erős vadászoltalommal benyomult brit harcirepülőgépek nappali támadásai ismét teljesen összeomlottak a Csatorna partjai felett. Az ellenség vesztesége 15 vadász- és 5 harcigép; a német légierő vesztesége egyetlenegy gép.

Az ellenség repülői az elmúlt éjszaka romboló- és gyujtóbombákat dobtak le Északnyugat-Németország több pontján. Néhány polgári személy meghalt vagy megsebesült. Bombák hulloltak többek között brémai és oldenburgi házakra. Éjszakai vadászrepülőink és légvédelmi tüzéreink lelőttek három támadó harcigépet. (MTI.)

Óriási hadizsákmány a németek kezén

Berlin, július 3. (Német TI) A keleti tengerparton a Balti államok déli részén átvonuló német csapatok július 1-ig 631 páncélos harcikocsit, 168 könnyű és nehéz ágyut és 40 darab repülőgépet zsákmányoltak, vagy pusztítottak el. Ezenfelül 119 légvédelmi, 24 páncéltörő ágyut, valamint két egész páncélvonat lett a németek zsákmánya. A Riga elfoglalásakor szerzett zsákmányt még nem tudták számba venni.

Német harci repülők július 2-án Bialystoktól keletre megtámadtak egy nagy bolseviki szállító oszlopot, amely lisztet és hadianyagot vitt. Sok telitalálattal elpusztították.

Német harci repülők július 2-án Bialystok környékén 52 ellenséges gépet lőttek le. Ezenkívül megsemmisítettek 97 darab földön veszteglő repülőgépet. A vasútvonalakat is eredményesen bombázták. Az utakon szintén nagy kárt tettek. A vasuti töltéseket és útvonalakat sok holttest és szétrombolt jármű égő roncsa borítja.

A Dubno körüli harcban egyetlen egy páncélos kötelék 30 szovjet páncélkocsit pusztított el. Az előző nap ez a kötelék 40 páncélost rombolt szét.

Német felderítő repülés július hó 3-án megállapította, hogy a keleti harcok mindenütt teljesen szétrombolták a pályaudvarokat, a szovjet utánpótlás oszlopait, amelyek a szétrombolt kocsik miatt nem tudtak tovább jutni és közben kigyulladt teherkocsik és használhatatlan páncélkocsik között összetorlódtak. A német bombázók megtámadták őket és óriási veszteséget okoztak nekik. (MTI)

A Torino hadosztály elindult a szovjet ellen

Mussolini megszemlélte a harcba indulókat

Róma, július 3. A Duce csütörtök reggel szemlét tartott a **Torino-hadosztály** felett, amely most indul el Rómából, hogy mint az expedíciós haderő egyik része részt vegyen a Szovjet eleni hadműveletekben. A teljesen gépesített hadosztály két gyalogos és egy tűzérezredből áll.

A hadosztály a parioli gyakorlótéren sorakozott fel, elől a gyalogság, hátul pedig a sokszázmázsás szállító tehergépkocsik és a tábori tűzérség.

A Duce Rintelen tábornok római német katonai attasé társaságában ellépett a hadosztály sorfala előtt, majd egy emelvényről rövid beszédet intézett a katonákhoz, a bolsevizmus elleni harcra buzdította őket és **felszólította a harcba induló katonákat, arassanak újabb győzelmeket a haza dicsőségére és nagyságára.**

A Duce szavai után a katonák éltették a királyt és a Ducet, majd az egész hadosztály, amely egyébként már részt vett a franciaországi és jugoszláviai hadműveletekben, díszmenetben elvonult Mussolini előtt. A katonai felvonulás alatt a tömeg állandóan ütemesen kiáltozta: Vinceremo! (Győzni fogunk!)

A katonai attasék között megjelent az ünnepségen vitéz **Szabó** László vezérkari ezredes, magyar katonai attasé is. (MTI.)

A franciaországi szovjetnagykövetség hetvenhat tagját szállító vonatot a spanyol határ felé irányították, mivel a követség valamennyi tagja egy portugál kikötőben száll hajóra.

Vigszínház mozgó

Ma először!

Zeller örökéletű melódiái!
Rendkívül mulatságos operette:

A Madarász

Bolváry rendezés,

Főszereplők: **Marta Harell, Hans Mosco, Theo Lingen, Leo Slezák.**

Munkában a GPU

Tömeges letartóztatások és kivégzések a szovjet területen

Stockholm, július 3. (Német TI.) A szovjet rádió szinte naponta azzal a felhívással fordul a lakossághoz, hogy legyen rendkívül éber és azonnal jelentse fel a szovjetellenes gyanús elemeket. Stockholmi jól tájékozott körök arról értesülnek a Szovjet-Unióból, hogy ennek a felhívásnak eredményeként **valóságos feljelentő hullám önti el az országot. Naponta ezerszámra jelentik fel a GPU-nak az „árulókat".** A GPU több városban, főleg Ukrajnában olyan tömegekben tartóztatja le az embereket, mint amikor a bolseviki terror tetőfokán volt. Éjszakánként történnek a kivégzések, a börtönök zsúfoltak. (MTI.)

Litván túszok irtózatos szenvedése leszögezett vagonokban

Berlin, július 3. (Német TI.) Amikor a szovjet seregek első védelmi vonalait áttörték, a bolsevikiek a litvániai Schaulenben mintegy 700 férfiből és nőből álló fogolyszállítmányt állítottak össze s a foglyokat az ország belsejébe akarták szállítani. Vasúti teherkocsikba zsúfolták össze őket s a kocsik szellőzőnyílásait beszegezték.

Három napig vesztegelt ez a vasúti szerelvény a pályaudvaron és a bolsevikiek sem vizet, sem ennivalót nem adtak a foglyoknak. Amikor a németek bevonultak Schaulenbe, ott találták a foglyokat, akik közül sokan meghaltak.

A bolsevikiek nem gondoskodtak egészségügyi intézményekről, úgyhogy a városban sokféle betegség terjedt el. (MTI.)

Mivel kényszerítik a szovjetcsapatokat harcra

BERLIN, július 3. (Német TI.) A Jakobstadt mellett lezajlott harcokban foglyul ejtett bolsevikiek vallomásukban érdekes magyarázatát adták annak, hogy mi késztette a szovjet csapatokat elkeseredett ellenállásra. A harcoló katonaság között a legelső vonalban egy felettesük mindenkit lelövéssel fenyegetett, aki nem használja puskáját, vagy pedig le akarja tenni és meg akarja magát adni. Egy szovjet biztos azzal rémítgette a katonákat, hogy a németek megnyúzzák a hadifoglyokat és bőrüket feldolgozzák. (MTI.)

Lembergben a Brigitta börtönben a bolsevisták menekülésük előtt rengeteg foglyot lemészároltak

Dr **Holtz Achim** haditudósító jelentéséből a Német Távirati Iroda a következő részleteket közli:

— A felszabadított Lembergben vagyunk és egy bizottsággal a Brigitta-börtönbe hajtatunk. Vezetőnk Neumann György kattowitzi német, aki maga is 14 napot ült ebben a pokolban és úgy volt, hogy kémkedésért agyonlövik. Június 28-án, szombaton szabadították ki a börtönből több társával együtt. Ő mutatja meg nekünk az úgynevezett „véres pincét", ahova alacsony lépcsőbejáraton keresztül jutunk. **A lépcsőfokokon alvadt vér mutatja, hogy itt már vérét ontották több szegény áldozatnak.** Ezután egy sötét pincebejárat következik, ahonnan három kisebb pince nyílik. Egyik pincében sincsenek golyónyomok, de ami ott látható, az messze túlszárnyal mindent, amit eddig a bolsevizmusról hallani lehetett. A láb mélyen süpped alvadt vérbe, köröskörül emberi húsdarabok. Közben egy-egy ruhadarab vagy sapka látható. **A véres bolsevista terror szerencsétlen áldozatai késszúrások nyomán véreztek el.** Az elvérzett áldozatokat a hullapincébe dobták. Az erős hullaszag miatt csak rövid pillantást lehet vetni ebbe a helyiségbe. Benn hullahegyek tornyosulnak.

— A következő börtönben, ezen a hírhedt helyen, a holttestek még az udvaron vannak. **Elől, az előtérség földjén mintegy 25—30 holttestből álló hullahegy tornyosul.** Férfiak és nők holttestei vegyesen. **A nőket félig levetkőztették, keblüket levágták és mindegyiket kegyetlenül megcsonkították. Ebben a börtönben 20.000 fogoly sínylődött. Nagyrészüket itt le is gyilkolták.** A maradékot továbbszállították s a bolsevista birodalom más helyén is ugyanez a sors vár rájuk. Letartóztatásukhoz és elmaradhatatlan elítélésükhöz elég volt, ha nem vallották magukat a bolsevizmus híveinek.

— Egy másik pincében megtaláltuk az elítéltek ruhadarabjait. Az elítélteknek itt meztelenre kellett vetkőzniök. Így lőtték le és így földelték el őket. Végigmegyünk a tornácon, amelynek mentén a cellák ajtai nyitva állanak. Mindegyik cellában úgy feküsznek a meggyilkoltak, ahogy kivégezték őket.

Az „Angriff" felsorolja az egyházi méltóságokon elkövetett bolsevista kegyetlenkedéseket

Berlin, július 3. (Német TI.) Az angol hírverés ama kísérletével kapcsolatosan, mely a Szovjet-Uniót a vallás és egyház iránt barátságosnak igyekszik feltüntetni, az „Angriff" című lap ezeket írja: Nem elégedtek meg azzal, hogy az egyházi méltóságok viselőjét agyonlőjjék, vagy felakasszák, hanem különleges eszközöket is találtak ki elpusztításukra. **Wjeatka püspökét például karóba húzták. Arhangelszk érsekét a börtönben férgekkel etették meg. Rotov érsekét és Jekaterinoszlav érsekét halálra éheztették. Sok helyen az ágyból húzták ki a papokat a leghidegebb télben és vízzel addig öntözték, míg jégoszloppá nem fagytak. Másokat elevenen eltemettek, megcsonkítottak, vagy felnégyeltek.** Háromezer moszkvai templomot — 25 kivételével — elkoboztak a proletár forradalom rendelkezésére. (MTI.)

Amerikai mérnökök a Szovjetben

Washington, július 3. (NST.) A kormányhoz közelálló „Newyork Post" című lap washingtoni jelentése szerint már úton van a Szovjet-Unióba küldött amerikai mérnökök első csoportja. Küszöbön áll újabb mérnökcsoportok elutazása is. Főleg szállítási szakemberekről van szó.

A „Newyork Post" beszámolója szerint az Egyesült Államok főleg mérnökök kiküldésével támogatják majd a szovjetet. Nem akarják ugyanis, hogy megismétlődjék az, ami Franciaországban, Szerbiában és Görögországban történt. Ezeknek az országoknak hadianyagot küldtek Amerikából és ez a hadianyag azután a németek kezébe került.

Sztalin rádióbeszédében bevallotta a német hadsereg elért eredményeit

(Német Távirati Iroda.) A keleti hadszíntér hadihelyzete Sztalint arra késztette, hogy csütörtök reggel beszédet mondjon valamennyi szovjet rádióállomás közvetítésével.

Beszédében egyrészt részben bevallotta a német hadsereg elért eredményeit s igyekezett azokat mentegetni, másrészt pedig arra szólította fel a bolsevistákat hogy bátorságukat ne veszítsék el s éles fenyegetésekkel szembefordult a bolsevista rendszer minden belső ellenségével.

Sztalin kijelentette, hogy az ellenség előrenyomulása tovább tart s már elfoglalta Litvániát, egyes lett területeket s „más vidékeket". Hazánk — mondotta — komoly veszélyben forog. Ez arra vezethető vissza, hogy a németek a háborút számukra előnyös feltételekkel kezdték — állította. A németek mozgósítása előrehaladottabb volt, mint a szovjet hadseregé. A Szovjet-Unió felhasználta az annakidején Németországgal kötött szerződést. Másfélévi npugalmunk volt az előkészületek megtételére — hangsúlyozta. — Ez előny volt számukra és veszteség Németország számára.

Sztalin ismételten hangsúlyozta, hogy a most folyó küzdelem életre-halálra szóló harc, azonban **nincsenek** legyőzhetetlen hadseregek. Napoleont is legyőzték egyszer. Mindenekelőtt azonban az szükséges, hogy megértsék a tanácsköztársaságokat fenyegető veszély egész nagyságát s hagyjanak fel a „higgadtsággal". A Szovjet-Unióban nincs helye a hangulatrontóknak, a fegyelmetleneknek, a cselszövőknek és a zavartkeltőknek. A legkíméletlenebb harcot kell megindítani a zavartkeltők és a rémhírterjesztők ellen. Kíméletlenül és személyválogatás nélkül át kell adni a bíróságoknak mindazokat, akik bénítják az ellenállást. Az ellenségnek semmit sem szabad a kezébe kerítenie.

Egyetlen mozdonyt, egyetlen kilogramm gabonat, egy csepp olajat és egy darab kenyeret sem. A bolsevistáknak fel kell gyujtaniok az erdőket és el kell pusztítaniok minden olyat, amit az ellenség felhasználhatna.

Sztalin beszéde végén üdvözölte azt az „egységes arcvonalat", amelyet Churchill segélynyujtási ígérete és Rooseveltnek az a kijelentése hozott létre, hogy az Egyesült Államok is támogatni fogják a tanácsköztársaságot. (MTI.)

Olasz hadijelentés

Róma, július 3. Bombázó repülőgépeink Ciprus szigetének egyik légi támaszpontja ellen intéztek támadást.

Észak-Afrikában a tengely légierői Tobruknál állásokat, élelmiszerraktárakat és légvédelmi ütegeket találtak el s tüzeket és rombolásokat okoztak, — Marsa Matruhtól keletre pedig repülőtereket bombáztak.

Ellenséges repülőgépek egyes kirenaikai helységek ellen intéztek támadást.

Kelet-Afrikában a welhefiti arcvonalon erőteljes tüzérségi tevékenység folyt. Galla és Szidamo vidékén a hatalmas esőzések akadályozzák a hadműveleteket. (MTI)

A képviselőház ülése

Nyilas képviselők mentelmi ügyei

A képviselőház tegnap hozzászólás nélkül elfogadta a magyar-német társadalombiztosítási szerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot. **Slitz János** előadó köszönetet mondott a szerződés létrejöttéért a távozó Erdmansdorff budapesti német követnek és munkatársainak.

A napirend után mentelmi ügyeket tárgyaltak. A Ház **Matolcsy Mátyás** nyilas képviselő mentelmi jogát rágalmazás miatt öt esetben, **Gál Csaba** nyilas képviselő mentelmi jogát feltűnően durva becsületsértés miatt egy esetben felfüggesztette.

Lill János nyilas képviselő ügyében rendőrség elleni gyűlöletre izgatás gyanúja miatt a bizottság a képviselő kiadatását javasolta. A megkeresés szerint Lill június 23-án a Kossuth Lajos téren, amikor Perlaky István rendőrfőtörzsőrmester nem ismerte meg és nem akarta átengedni az Országház előtt lezárt területen, megfenyegette Perlakyt, hogy lehúzza róla a rendőrruhát. A Ház Lill Jánost kiadta.

A mentelmi bizottság javasolta a Háznak, hogy **Maróthy Károly** mentelmi jogát függessze fel. **Szögi Géza** és **Budinszky László** kisebbségi véleményt terjesztett elő. A Ház felfüggesztette Maróthy mentelmi jogát.

A Ház legközelebbi ülését pénteken tartja, napirendjén a további teendőkről való határozattal.

Végső fokon feddésre ítélték Szeleczky Zitát

BUDAPEST, július 3. Az Országos Színművészeti és Filmművészeti Tanács csütörtök délután tárgyalta Szeleczky Zita fegyelmi ügyének fellebbezését. A tanács az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, amennyiben az engedélynélküli filmezés vádja alól felmentette. Szerep visszaadása miatt megállapította bűnösségét, végül a sajtónyilatkozattal elkövetett vétség vádja alól felmentette.

Az enyhítő körülmények figyelembevételével Szeleczky Zitát feddésre ítélte. (MTI.)

Hősi halált halt a német síbajnok

BERLIN, július 3 Cranz Rudolf német síbajnok, aki egy hegyivadászzászlóaljban mint őrvezető szolgált, az oroszok elleni küzdelem első napján hősi halált halt. (MTI.)

Agyonverte a községi irnokot, azután öngyilkos lett

Szekszárd, július 3. Nagydorog községben Tibor Gábor községi írnok vendéglői borozgatás közben rendreutasította a hangoskodó Gerzsei István 59 éves földművest, aki hazament és fejszével tért vissza. **A vendéglőben hátulról úgy fejbevágta Tibor Gábort,** hogy szétrepedt a feje és nyomban meghalt. A gyilkos ezután a határban felakasztotta magát.

Rövid táviratok

A berlini szovjetorosz diplomaták csütörtökön elhagyták a birodalmi fővárost.

*

A szovjet Balti tengeri hajóhadnak a helyzete válságos. Már csak Kronstadt kikötőt használhatja a szovjet hajóhad. A többi út el van elöle zárva. Az eszt partok mellett portyázik a szovjet hajóhad és nem mer semmi müveletet kezdeni, — jelenti a svéd sajtó.

HUNGÁRIA filmszinház.

Ma először az új, vidám, zenés magyar vígjáték attrakció:

LESZ, AMI LESZ

Főszereplők: VASZARY PIRI, ANIA SULI, HAJMÁSSY M., MÁLY GERŐ, KŐVÁRY, PETHES F. stb.

Előadások: d. u. 5. 7, 9 órakor. — HIRADÓ!

ÁTKELTÜNK A KÁRPÁTOKON

Lavocne népe leírhatatlan lelkesedéssel fogadta a magyar honvédeket — Sok szovjet hadianyag jutott csapataink kezébe

(A m. kir. honvéd hadiludósító század közleménye.) Átkeltünk a Kárpátokon. Lavocne népe leírhatatlan lelkesedéssel fogadta a magyar honvédeket. A Beszkideken ereszkednek le végeláthatatlan, biztosított menetben a különböző honvédesapatok. Szép kép tárul elénk Galicia földjéről.

A budapest—lavocnei vasútvonal a Beszkidek gerince alatt fut el, de az 1700 méter hosszú alagutat egyelőre még nem használhatjuk, mert a szovjet csapatok a vasúti vágányt az alagút túlsó oldalán több helyen megrongálták. Műszaki csapataink már a helyszínen vannak és gyorsan folyik a pálya kijavítása. Az első cél Lovecne. Számtalanszor látta már szembenálló ellenfelek áldás küzdelmét. Motorkerékpáros hírvivő jelentést hoz, csak annyit mond: Lavocne a mienk.

A szovjet csapatok kivonulása olyan gyors volt, hogy az elől haladó honvédek megakadályozhattak minden esetleges romboiást. A pályaudvar teljesen sértetlen. Teherkocsikban és raktárakban sok az értékes anyag. Rengeteg telefon és rádiókészülék, valamint egyéb távbeszélőfelszerelés van itt. Élelmiszerkészletnek azonban nyoma sincs.

A házaikból előmerészkedő lakosság sírva panaszkodik, hogy a szovjet biztosai és katonái elharácsolták utolsó vagyonukat, élelmiszerüket is.

A városka lengyel tanítója meséli, hogy rádiójuk nem lévén, kizárólag az itt állomásozó szovjet katonáktól hallottak híreket, többek között azt, hogy Varsót elfoglalták a szovjet csapatok és Berlint rommá bombázta a vörös légihaderő.

A felszabadult Galicia népe azt vallja, hogy semilyen fenyegetéssel soha nem tudták volna bolsevizálni őket. A szovjet foglyok rongyokba burkolt szánalmas képet mutatnak, akik elmondják, hogy jó élelmezése és felszerelése csak a válogatott csapatoknak és gépesített egységeknek volt.

A honvédsereg első csapatai messze járnak már és mögöttük egyre jobban gyűl a szovjet hátrahagyott értékes hadianyaga. (MTI.)

„Kalmükök állanak velünk szemben"

Kárpáti hágó, július elején. (A honvéd haditudósító század közlése): Éjfél régen elmúlt, a keleti éghatáron halvány derengés mutatja, hogy nemsokára szürkül már.

Aztán egyszerre világító-rakéta száll a magasba a túlsó oldalon.

Nyugtalanok az odaát valók....

Megnézem az órámat: hármat mutat.

A hátunk mögött érces pengéssel zörrennek meg a szuronyhüvelyek, aztán óvatos neszelés kél. Néhány perc telik el, mi tudjuk mi történik, s várakozunk Aztán — földszínű árnyak csak — a kavicsos földhöz lapulva elhaladnak mellettünk felderítő járőreink. Hozzátapadnak a fűhöz, benyomulnak a bokrok harmatos sötétjébe s már el is vesznek szemünk elől, még neszelésüket se halljuk.

Kicsit később géppuska kelepel.

Már tudjuk hol vannak. Tompán robban a kézigránát, a tüzgépek lármája felveri a kárpáti rengeteget. Most hosszú vonalon ugyanaz a munka folyik, ami szemünk előtt kezdődött az előbb. Tapogatjuk az ellenséget. Ahogy a hivatalos jelentések mondani szokták „csapataink felvették az érintkezést".

Hátramegyünk a hágó magyar őrházához s onnan figyeljük az elővéd harcát. Egész napon keresztül halljuk a tüzet, néha hevesebben, néha szétszórtan, elvétve. Az idő, amely hajnalban olyan nehezen múlt, hogy minden másodperce óráknak tetszett, most már rohan — látunk. Mozgás van, készülődés, a zöm felvonul támadásra készen, remekül fedezve, láthatatlanul a sürű fekete fenyők közt.

— Az apám itt járt tizennégyben —, mondja az egyik honvéd.

Jelentések futnak be a főcsapatok parancsnokához: tudják már, hogy kalmükök állanak velünk szemben a túloldalon, az egyik járőr foglyot is hozott Riadt, ferdeszemű, sárgabőrű katona, úgy néz ránk, mint a kelepcébe került vad. De a cigarettára és az ennivalóra megbékül.

Végre elérkezik az este hat óra. Hátunk mögött már beláthatatlan sorban nyomul előre a támadáshoz rendezkedő főcsapat.

AZ ELSŐ GALICIAI FALUBÓL KIÜZZÜK A BOLSEVIKIEKET

Mikor az élek felbukkannak, odaát a hágón túlról megint vad tüz hallik, de fülünk kiveszi, hogy a mi válaszunk sokkal erőteljesebb. Golyószórók pukkannak, a géppuskák most már szünet nélkül szólnak. **Valamennyi tüzgépünk teljes erővel támogatja a támadást.** — Egyelőre innen, ahol vagyunk, nem látunk semmit, de hamarosan észrevesszük, hogy a tulsó oldalról gyérül a lövöldözés, **úgylátszik visszavonulnak.**

Néhány halk sziszegés körülöttünk: felfedeztek rejtekhelyünket, a fák levelét morzsolják a surrogó golyók. Gyors szökéssel elhagyjuk megfigyelőhelyünket és a kilenczázméteres magasságból aláereszkedünk, hogy kövessük csapatainkat.

Előttünk szétszórt község. Teljesen kihaltnak látszik, de járőreink megközelítették az első házakat s jó fedezékekből élénk tüzeléssel zavarják a visszavonuló bolsevista utóvédet. Balra tőlünk, egészen kint a falu szélén, emeletes épület: a szovjet határőrök laktanyája volt az. Ott most hirtelen heves tüz robban ki, de nem tart sokáig Géppuskatüz zúdul a házra, kézigránátok robbannak s már csendes is minden.

A honvédek jó munkát végeztek.

Távcsövemen figyelem a visszavonuló utóvédet s egyszer látom, hogy egy **nagy tankkoloszus indult meg csapataink felé.** A kézifegyverek elhallgatnak, egy pillanatig csend van, aztán **páncélos elhárító fegyvereink szólnak a dologba bele. A tank egy darabig bizonytalanul dülöngél még felénk a rossz terepen, de aztán viszafordul s amilyen gyorsan csak lehet menekül.**

EGYIK FALUVÉGÉN FOLYIK A HARC, A MÁSIKON MÁR TELEFONVONALAT SZERELNEK

A mieink lelkesen folytatják az üldözést. A terep pedig elönyomulás szempontjából igen nehéz, hegy-hegy mellett sorakozik, beláthatatlan erdők váltják egymást, szakadékok tátonganak. — Turista szemmel gyönyörü a Kárpátoknak Galicia felőli része, de mi jobban szeretnénk ha a szovjetút, a haragosszöld erdők között a galiciai falu felé kanyargó fehér csík, a szeszélyes szerpentin valamivel jobb lenne. Régen nem javították, s hozzá még hatalmas szikla és ködarabok nehezítik rajta a lőfogatú járművek és gépkocsik haladását.

Most már utászok jönnek, akik gondosan átkutatják az egész környéket, s aknákat keresnek. Minden úgy megy, mintha gyakorlaton lennénk. Pontosan, tervszerüen.

Mire a faluba érünk, már a telefonvonalat is építik s mialatt a község északi részén folyik a harc, a déli részén már megvan az összeköttetés a hágó őrházával, ahonnét elindultunk.

Bemegyünk a szegényes, sárból tapasztott falú házak közé, amelyek szalmával fedetten, boglyasan állanak, mint a riadt túzokok s kiderül, hogy a falu még se lakatlan. **A krumplisvermekből, szénaboglyák és szalmakazlak alól előkerülnek az emberek. Hosszúhajú öreg polyákok, vászoninges asszonyok, lányok tódulnak ki az uccára s nevetve integetnek a mieinknek.** (MTI).

A finn rádió megkezdte magyar adásait

„A rokon finn és magyar együtt harcol a közös ellenség barbár támadása ellen"

Helsinki, július 3. A helsinki rádió megkezdte rendszeres magyarnyelvü adásait. A finn rádió naponta négyszer ad magyarul a 19, 16, 31 és 25 méteres hullámhosszon, mégpedig délelőtt 10 óra 35 perctől 10 óra 50 percig, délután 2 órától negyed 3 óráig, este negyed 10 órától fél 10 óráig és éjfél után negyedegytől félegy óráig.

Első magyar adását szerdán délután két órakor a magyar hallgatókhoz intézett meleg szavakkal vezette be:

„Kedves magyar hallgatóink! A Sors a két távoli rokon népet nemcsak lélekben hozta közelebb egymáshoz, hanem a közös ellenség elleni harcban is egymás mellé állította a finneket és a magyarokat s az európai müveltség védelmében együtt harcolnak a közös ellenség barbár támadása ellen. Éppen ezért szükségesnek tartja a finn rádió, hogy naponta többször magyar nyelven tájékoztassa a magyar testvérnépet"

FRICK LAJOS

működszörüs és finom acéláru szaküzlete a régi helyén

Ferencz J. út 27. sz. alatt van

Városházával szemben.

Finom acéláruk nagy választékban. Élezések, javítások felelősség mellett.

Több módosítás a fajvédelmi javaslat szakaszain

A képviselőház plénuma szerdai ülésén fogadta el általánosságban az úgynevezett fajvédelmi törvényjavaslatot, amelyet részleteiben csütörtökön tárgyalt a képviselőház igazságügyi és jogügyi bizottsága.

A részletes tárgyalás során a törvény javaslattal kapcsolatban több érdekes módosítást terjesztettek elő.

AZ ORVOSI VIZSGÁLAT MEGKÖNNYITÉSE

A házasság elötti kötelező orvosi vizsgálat során megkönnyítik az eljárást. Nem lesz szükség a tisztiorvos előtt a házasulók személyes megjelenésére, ha megfelelő közegészségügyi szerv hivatalos bizonyítvánnyal igazolja hogy sem gümőkórban, sem nemibajban nem szenvednek. Tényleges szolgálatot teljesítő katonák ezt a bizonyítványt a honvédorvostól kapják.

KI ZSIDÓ HÁZASSÁGKÖTÉS SZEMPONTJÁBÓL

Különös érdeklődésre tarthatnak számot azok a módosítások, amelyet a bizottság a nemzsidó és zsidó házasságkötési tilalmával kapcsolatban elfogadott.

Ennek a kérdésnek valósággal tengelye a 9. paragrafus harmadik bekezdése, amel eredetileg igy hangzott:

„A jelen szakasz alkalmazásában zsidó az, akinek legalább két nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született, úgyszintén — tekintet nélkül származására — az aki az izraelita hitfelekezet tagja. Akinek két nagyszülője született — úgyszintén tekintet nélkül ként, nem esik a zsidókkal egy tekintet alá abban az esetben, ha ő maga, úgyszintén mindkét szülője keresztény hitfelekezet tagjaként született és az is maradt".

A módosított szöveg szerint az, akinek két nagyszülője zsidónak született, nem esik a zsidókkal egy tekintet alá, ha ő maga kereszténynek született, az is maradt, szülei pedig házasságkötésük idejében keresztények voltak.

AZ ASSZIMILÁCIÓ

Fontos változtatást fogadott el a bizottság ennél a pontnál az asszimiláció kérdésében. Az ilyen személyeknek ugyanis (akiknek két zsidó nagyszülőjük volt, de szüleik a házasságkötéskor már a keresztény vallást követték), nemcsak zsidóval tilos házasságot kötni hanem olyan nemzsidóval is, akinek egy, vagy két nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született. Ezek csak százszázalékos kereszténnyel köthetnek házasságot.

A törvénytelen gyermekekre vonatkozóan hasonló könnyítés van mert míg az eredeti szöveg úgy rendelkezett, — hogy az a törvénytelen gyermek, akinek csak egvik nagyszülője született zsidónak, csak abban az esetben nem esik a zsidókkal egy tekintet alá, ha ő maga s természetes anyja kereszténynek születtek. addig a módosítás ugyanebben a kedvezményben részesíti azt is, akinek anyja, habár nem született kereszténynek, a gyermek születésekor a keresztény hitfelekezet tagja volt.

Ugyanennek a szakasznak 6. bekezdése értelemszerüen módosul, — mert a javaslatban konstruált házasságkötési tilalom ellenére létrejött házasságoknál a házasodó szüleinek nem azt a vallását veszi figyelembe, amelyben születtek, hanem amelyet a házasulók születésekor követtek.

A közellátási kormánybiztos elrendelheti, hogy kenyeret és lisztet csak vásárlási könyv felmutatása mellett lehet vásárolni

Őstermelő könyv nélkül árusíthat

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A vásárlási könyv rendszeresítéséről szóló rendelet értelmében kizárólag a közellátási miniszter állapíthatja meg, hogy melyek azok a közszükségleti cikkek, amelyeket csak vásárlási könyvre lehet és szabad vásárolni, illetőleg eladni. A közellátási miniszter a törvényhatóságok első tisztviselőihez intézett legutóbbi körrendeletében erre a körülményre nyomatékosan felhívta a hatóságok figyelmét.

A körrendelet megállapítja egyúttal azt is, hogy **a közellátási kormánybiztos felhatalmazást kapott olyan rendelkezés kiadására, amely szerint a fogyasztók kenyérlisztet, vagy kenyeret csak vásárlási könyv felmutatása mellett vásárolhatnak.** Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a vásárolt kenyér- vagy lisztételeket feljegyzik a vásárlási könyv egyéb áruk számára fenntartott rovataiba. Csakis a vásárlási könyv hátlapján szabad a fogyasztó kenyér- és lisztvásárlási jogosultságát, vagy esetleg az egyes vásárlások időpontját is feljegyezni.

A körrendelet egyúttal felhívja a figyelmet arra is, hogy csak kereskedő vagy iparos van ahhoz a korlátozáshoz kötve, hogy meghatározott közszükségleti cikket csak vásárlási könyvbe való bejegyzés mellett szolgáltathat ki a fogyasztónak. Ennek olyan közszükségleti cikknél van jelentősége, amelyet őstermelő is szokott közvetlenül árusítani a fogyasztóknak. Így például az őstermelő tüzifát vásárlási könyvbe való bejegyzés nélkül adhat el. Egyes helyeken szokásos, hogy szekereken hozzák be a fát a községbe és szekérről adják el közvetlenül a fogyasztóknak. Az ilyen fuvarosgazda a tüzifát szabadon, tehát vásárlási könyv nélkül adhatja el a fogyasztóknak.

Hubay Kálmánt előállitották

Megkezdte hathónapos fogházbüntetése kitöltését

A Kúria a napokban hirdette ki jogerős ítéletét abban a két bünperben, amelynek vádlottja **Hubay Kálmán**, a mandátumától megfosztott nyilaspárti képviselő.

Az állam s társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló izgatás büntettében mondották ki bünösnek és mindkét ügyben háromhónapi, összesen félévi fogházbüntetésre ítélték.

A büntetőtörvényszék ötöstanácsa tegnapelőtt tüzte ki az ítéletkihirdetést, amelyre szabályszerüen megidézte Hubay Kálmánt, aki nem jelent meg és távolmaradását nem igazolta.

Csütörtökön délelőtt a főkapitányság két detektívje jelent meg Hubay Kálmán, Vöröskö út 3. számú villájában, ahol felmutatták Hubay Kálmán előtt az előállítási parancsot és bekisérték a markóuccai ügyészség fogházába. Itt felvitték egy második emeleti cellába és megkezdte büntetésének kitöltését.

Minden valószínüség szerint a közeli napokban a markóuccai fogházból az egyik letartóztatási intézetbe viszik majd át, hogy büntetésének hátralevő részét ott töltse ki.

— **Családi tragédia.** Varga Nándorné Priger Katalin téglagyári munkás asszony Magyarkeszi községben összeveszett férjével, majd amikor elaludt baltával szétverte fejét. A gyilkos asszony ezután jelentkezett a csendőrségen, ahol elmondotta, hogy sokat szenvedett részegeskedő férjétől. Tettét előre megfontolta.

Ma temetik a tragikusan elhunyt Veress Juditkát

Nem fulladás, hanem szívattak okozta a kisleány halálát

Beszámoltunk arról a megdöbbentő gyermektragédiáról, amely a debreceni nagyerdei strand hidegvizes medencéjében tegnapelőtt délben lejátszódott. Veress Juditka, dr Veress Géza tanácsnok 11 éves leánya ugrándozás közben elmerült a hideg vízben. Keresésére indultak és megtalálták a medence fenekén a kisleányt, akin azonban az élet semmi nyoma nem volt. Hosszas élesztési kísérletek sem tudták életre kelteni a kisleányt.

Megállapítást nyert, hogy a szerencsétlen kisleány halálát nem fulladás okozta. Szervi szívbajban szenvedett a látszólag életerős kisleány. **Megállapították azt is, hogy megelőzőleg a melegvizes medencében tartózkodott hosszabb ideig. Ez természetesen ártalmára volt gyenge szívét és amikor a hidegvizes medencébe ugrott, szívattak lépett fel, amely aztán halálát okozta.**

Városszerte nagy megdöbbenéssel fogadták Veress Juditka tragikus halálát. A város társadalmának osztatlan részvéte fordul dr Veress Géza tanácsnok felé. A mély gyászból a Dóczi-intézet is kiveszi részét, amelynek igen jó előmenetelű növendéke volt a kis Veress Judit. Osztálytársai és a kis halott nővérének osztálytársai testületileg tanáraik vezetésével vesznek részt a temetésen, amely ma délután öt órakor lesz a Köztemető díszravatalozó termében.

A temetési szertartást **Nagy Lajos** sárándi református lelkész, a család közeli rokona végzi.

*

A Dóczi leánygimnázium volt I. a—b) és volt VII. osztályának tanulói tanári vezetéssel testületileg vesznek részt Veress Juditka temetésén. Gyülekezés pár szál virággal pénteken délután háromnegyed 5 órakor a Köztemető főbejárata előtt. Igazgatóság

Szép fogak –
egészséges fogak –
üde lehellet –
ODOL FOGPÉP.
ODOL
1/1 tubus ára P 1.15, 1/2 tubus ára P —.74

Fontos tudnivalók a jobbra-hajtás bevezetéséről

Hol lesz ezután egyirányú közlekedés — Áthelyezik a villamosmegállókat

Hirdetmény. Értesítem a város lakosságát, hogy az eddigi balrahajtási irány folyó évi július hó 6-án hajnali 3 órakor megszűnik és — Budapest és környéke kivételével — eltől az időtől fogva az ország többi részében az úttesten csak annak menetirány szerinti jobboldalán lehet haladni. **A szemben jövő járműnek jobbra kell kitérni és — általában — csak balra szabad előzni.** Irányváltoztatás esetén balra a külső nagy ívben, jobbra a belső kis ívben kell bekanyarodni.

Szemben jövő gyalogjárónak lehetőleg jobbra kell kitérni, az előlhaladót pedig balról kell előzni. Zárt csoportnak a haladás irányában a megfelelő jobboldalon, lehetőleg az úttest szélén kell haladni.

Lovasoknak az úttest menetirányszerinti jobboldalán kell haladniok s amennyiben részükre lovaglóút van megjelölve, csak azt használhatják.

A kerékpárosoknak csak egymásután és az úttestnek a menetirányszerinti jobboldalán szabad haladniok.

Az állatok csak az úttest jobboldalán vezethetők, illetve hajthatók.

Kerékpár, teher- és kézikocsi jelzőtáblák a közlekedési eszköz baloldalán erősítendők fel. Az állati erővel vont járóműveket és kézikocsikat úgy kell megvilágítani hogy a szemben jövő és az előző járművek vezetői a járóműnek, illetőleg a rakománynak az úttest baloldala felé lévő terjedelméről tájékozódhassanak.

A menetirány megváltoztatása folytán a nagyállomás előtt, a Hunyadi utca, a DHV főépülete, a MÁV vasút felvételi épülete, a MÁV posta (Népkert keleti oldala) és a Deák Ferenc utcán keresztül haladó egyirányú forgalom lesz. A vasúti felüljáró híd felől a város nyugati része felé törekvő forgalom pedig a Petőfi térnek a Deák Ferenc utca felőli részén, a Deák Ferenc és az Erzsébet utcán keresztül halad.

A közlekedési rend megváltoztatása természetszerűen maga után vonja **a város közúti villamosvasút egyes megállóhelyeinek és útjelzéseknek is az áthelyezését.**

A villamosvasutak új megállóhelyeiről a közönség a jelzőtáblákról tájékozódást szerezhet s ezért felhívom a közönséget, hogy a felszállásnál azokat vegye figyelembe.

A magunk és embertársaink élet- és vagyonbiztonságának megóvása érdekében azonban felhívom a város közönségét, hogy különösen míg az új hajtási irányt már megszokta, a legnagyobb óvatossággal és figyelemmel legyen az új közlekedési rendre. Útkereszteződéseknél, útmetszőpontoknál és forgalmasabb átkelőhelyeken fokozot'abban tartsa be a közlekedés szabályait.

A forgalmasabb pontoknál a kocsivezető is mérsékelje a sebességet, ügyeljen a gyalogosokra. Előzésnél, kitérésnél, forgalmas útra behajtásnál az eddiginél nagyobb figyelmet és óvatosságot fordítson.

Különösen a kerékpáron közlekedők ügyeljenek. Szüntessék meg a kapualjakból és a kapualjakba való ki- és behajtást, ami különben is tiltva van. Az új hajtási irány betartását a m. kir. államrendőrség fokozottabban fogja ellenőrízni s az az ellen vélőket szigorúan fogja büntetni.

Polgármester.

A jobboldali közlekedés életbeléptetése a debreceni villamosvonalon

Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy az 1941. évi július 6-án, vasárnap 3 órakor életbeléptetendő jobbirányú közlekedéssel kapcsolatban a villamosvonalak közül **a MÁV pályaudvar—nagyerdei vonalon a jobboldali közlekedést léptetjük életbe, úgyhogy ezen időponttól kezdve ezen a vonalon a MÁV pályaudvartól az egyetemi klinikák felé haladó villamoskocsik a Deák Ferenc utcán, Ferenc József út páros, Péterfia és Simonyi út páratlan oldalán, a Nagyerdei Vigadó és városi uszoda érintésével, míg az egyetemi klinikáktól vagy a városi uszodától a MÁV pályaudvar felé jövő kocsik az ellenkező oldalon közlekednek.**

A menetirány megváltoztatásával **egyes megállóhelyeknek az áthelyezése is szükségessé vált.** Ezért arra kérjük a t. utazóközönséget, hogy az új megállóhelyeket, amelyeket megfelelő felírású táblával jelöltünk meg, figyeljék meg és ott várakozzanak a villamoskocsikra.

Az új irányú közlekedésnél a Nagyerdőn a kocsik végállomása az egyetem központi épülete, míg a kezdőpontja az egyetemi klinikák előtti megállóhely lesz.

A nyári időben, amíg a városi uszoda nyitva van, úgy mint eddig, 1. és 2. jelzésű kocsikat közlekedtetünk. A 2. jelzésű kocsik csak a városi uszodáig és onnan vissza közlekednek.

Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy **az OTI rendelő épület, valamint a járásbíróság előtti megállóhelyeket megszüntetjük és a kettő helyett az OTI bérház MÁV pályaudvar felőli sarkánál létesítünk egy új rendes megállóhelyet. Új megállóhelyet létesítünk még a Petőfi tér és Ispotály utca sarkán is.**

A mellékvonalakon, mivel azok egyvágányú pályák, a villamoskocsik közlekedési iránya továbbra is változatlan marad. A Debreceni Helyi Vasút üzletigazgatósága.

— **A rendőrség nyomában van** annak a tolvajnak, aki a Mester uccai Jándi koreskmában ellopta az egyik vendég 1200 pengőjét.

Az új budapesti német követ a világháború alatt tengeralattjárótiszt, 1921 óta pedig SA-vezető volt

Berlin, július 3. A Deutsche Allgemeine Zeitung ismerteti Dietrich von Jagownak, Németország új követének pályafutását.

Dietrich von Jagow főcsoportvezető 1892-ben született Odera-Frankfurtban. Iskolai tanulmányainak befejezése után, 1912-ben a haditengerészet szolgálatába lépett és mint tengeralattjárótiszt részt vett a világháborúban.

Mint tengerészfőhadnagy vált ki 1920-ban a tengerészet kötelékéből és az Erhardt tengerészeti brigádban teljesített szolgálatot.

Ennek kötelékében harcolt a Kapp-féle puccs alkalmával és Felső-Sziléziában.

Később Dél-Németországba ment. Keresztneve alatt, mint Dietrich főhadnagy vezette 1921-ben az első SA-egységek egyikét. Később egészen az SA-tilalomig az SA-szervezet württembergi felügyelője volt, majd 1931-ben a délnyugati SA-csoport vezetője lett. A hatalom átvétele idején württembergi birodalmi biztos volt, majd vezetője lett majnafrankfurti székhellyel az V. főcsoportnak. 1934 július 27-e óta Jagow a berlin—brandenburgi csoport vezetője.

Hirdetmény az 1941 évi aratási munkálatok zavartalanságának biztosításáról

A termés betakarítására irányuló munkálatok biztosítása mindig fontos érdeke volt a magyar gazdának, gazdasági munkásnak és azon túlmenően az egész országnak. Különösen áll ez a mai viszonyok között.

Ezért a folyó évi aratás zavartalan lefolyásának biztosítása céljából a város érdekelt lakosságával a következőket közlöm :

A munkásszükséglet fedezése érdekében felhívom az érdekelt munkaadók figyelmét a gazdasági munkaközvetítés igénybevételére, másrészt a honvédelmi munkakötelezettek kirendelésének és a holvédelmi dologi szolgáltatások igénybevételének lehetőségére. A munkást kereső munkaadók tehát forduljanak a városi elsőfokú közigazgatási hatósághoz, vagy a városi m. kir. gazdasági felügyelőséghez, mint munkaközvetítő szervhez.

Szükség esetén a munkakerülők vagy sztrájkolók aratási munkára szintén kirendelhetők. A honvédelmi munka teljesítésére szükség esetén katonai karhatalmat is igénybe lehet venni. A kirendelés iránt tanúsított engedetlenség a honvédelmi törvény alapján súlyos büntetés alá esik.

Felhívom mindazokat a mezőgazdasági munkásokat, akik télirevalójukat aratási munkával szokták megkeresni és még ezideig aratási szerződést nem kötöttek, hogy igyekezzenek azt mielőbb megkötni, illetve az aratáshozjutás céljából a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnál, vagy a városi m. kir. gazdasági felügyelőségnél jelentkezzenek.

Ott, ahol munkáskéz megfelelő számban áll rendelkezésre, az aratógépek alkalmazása szociális szempontból nem kívánatos.

A legfontosabb feladat azonban a termés betakarítása. Ezért, ha a munkáshiányt gazdasági munkaközvetítéssel sem lehet idejében megszüntetni — az aratógépek használatának nincsen akadálya. Az aratógépek használatbavételét azonban a hatóságnál előzetesen be kell jelenteni.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter úrtól nyert felhatalmazás alapján az aratás, cséplés és a termés betakarításának időtartamára, illetve 1941 évi július hó 13-át és augusztus 24-ét magában foglaló időre eső vasárnapokon a mezőgazdasági munkálatok végzésére a vasárnapi munkaszünetet felfüggesztettem.

Az 1941 évre érvényes legkisebb aratási és cséplési munkabérek megállapítása megtörtént. Ezek szigoruan megtartandók.

A hatóság csak azokat az aratási szerződéseket fogja záradékolni, melyek ben a munkabérek az idevonatkozó mun kabérmegállapításoknak megfelelően vannak beállítva.

A városi elsőfokú közigazgatási hatóság az aratási szerződések záradékolására a folyó hó 6-ra és 13-ra eső vasárnapokon 9 órától 12 óráig a rendörségi épület, földszint 46. számú helyiségében hivatalos órát tart.

Felhívom a munkaadókat, hogy ezzel a lehetőséggel a torlódások elkerülése végett csak kivételesen, végső szükségből éljenek.

Ha a szerződött munkások a szerződés teljesítését megtagadják, az elsőfokú közigazgatási hatóság a munkaadó panaszára haladéktalanul megindítja az 1898 II. tc. 37, 38, 39, 53, és 62 paragrafusokban előírt **eljárást** (karhatalommal elővezetést), adott esetben pedig az idézett törvény **65 és 66 paragrafusait is szigorúan alkalmazza** (kihágási büntetés), de indokolt esetben a törvény 68. és 69. paragrafusában kapott felhatalmazással is él (elzárásbüntetés felfüggesztése és szabadlábra helyezés).

Polgármester.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám, Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás), éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta 3.— pengő, negyedévenkint 9.— pengő, félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő. Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata jún. 28-án reggel 8-tól, július 5-én reggel 8 óráig: „Kossuth" Piac u. 26. telefon 29-56. — „Magyar korona", Kálvin-tér 15., telefon: 16-06. — „Arany János", Csapó u. 66., telefon: 11-78. „Hungária" Vargakert, Szoboszlói út 4. sz., telefon: 28-25.

Virágos a kisangyalom...

(Nyakas László szerzőtársamnak ajánlva).

Virágos a kisangyalom
fehér selyem keszkenője,
Erről tudják, hogy van neki
Igaz szívű szeretője....
Ha felköti a fejére,
nem süt a nap a szemébe:
Abba a két bogárszínű
csillagfényű szép szemébe....

Virágos a kis angyalom
fehér csipkés kis ablaka
Minden este nótaszóval
én állok meg ott alatta....
Feltárul a kicsiny ablak
kihajlik a rózsám rajta:
A sok forró csókos csókját
egyedül csak nekem adja....

Veressné Főző Erzsébet.

— **A debreceni vizsgálóbíróság vezetője** Zsögöd Jenő tanácselnök szabadságát megkezdte és helyette dr. Erdélyi Gábor törvényszéki bíró végzi el a vizsgálóbíróság munkáját.

— **A debreceni törvényszéken** a nyári szünet július 7-én kezdődik. A szünet ideje alatt dr. Fövenyessy Sándor tanácsa tárgyalja az ügyeket. A tanács tagjai: dr. Déri Frigyes, dr. Tomola Béla.

— **Hajdúmegyében rendes irodaigazgatósá nevezte ki** a főispán a behelyettesített irodaigazgatót, Bartha Andrást, aki igen kiváló tisztviselője a megyének.

— **A debreceni lapok rendőrségi rovatvezetőit esütörtökön fogadta Kiss Sándor rendőrfőtanácsos,** a debreceni rendőrség vezetője, aki elmondotta, hogy a sajtó szerepét igen fontosnak tartja és a rendőrségnek a sajtóval való jó kapcsolata csak előnyös lehet. Nyiregyházán, ahol 25 éven át vezette a kapitányságot, ebben a szellemben építette ki a sajtó és a rendőrség kapcsolatait és csak használára vált az együttműködés a köznek.

— **A török nemzetgyűlés nem megy nyári szabadságra ez évben.** Valószínűnek tartják, hogy pénteken a török kormány nyilatkozatot ad az ország bel- és külpolitikai helyzetéről.

— **Antonescu román államvezető igen szigorú intézkedéseket tett** azokkal szemben, akik a kijelölt helyen nem teljesítették munkájukat, hanem elhagyták helyüket. Sok faluból a pap és egészségügyi biztos elmenekült, magára hagyva a népet. Ezeket az elmenekülteket internálták munkatáborokban.

— **Megindul a magyar-horvát postaforgalom.** Július 7-ével újra megindul a posta- és áruforgalom Magyarország és Horvátország között. A postát és a teherárut Eszéken át irányítják.

— **12 millió pengőt fordít építkezésekre a MABI.** Az építkezések egy része a fővárosra esik. A vidéken szintén nagyszabású építkezést szándékozik a MABI lebonyolítani. Szekszárdon félmillió pengős beruházással bérházat építenek. Székelyudvarhelyen ugyancsak félmillió pengővel kezdik meg egy ház építését. Erdélyben egyébként a MABI több házat szeretne építeni. — A MABI építkezési listáján szeretnénk látni Debrecent is.

A szovjetorosz repülőgépek által Tiszaborkút közelében megtámadott sebesvonat mozdonyvezetőjének megjutalmazása

Mint ismeretes, a Körösmező—Budapest között közlekedő sebesvonatot június 26-án Tiszaborkut és Bilin állomások között három szovjet repülőgép megtámadta. A repülőgépek egyike a vonat fölött haladt és géppuskatüzzel elsősorban a vonat mozdonyát akarta üzemképtelenné tenni. **A mozdonyra irányított golyózáporból több golyó célt tévesztett, azonban hat golyó a mozdonyvezető és fűtő mellett csapódott be a vasalkatrészekre,** egy golyó pedig a mozdonyvezetőt súlyosan megsebesítette. A mozdonyt **Daróczy** Lajos debreceni főmozdonyvezető vezette.

Sérülése ellenére sem vesztette el lélekjelenlétét az ilyen esetekben előírt intézkedéseket azonnal megtette, vonatát tovább vezette s megfontolt ténykedésének az lett a következménye, hogy a mozdony után következő négy személykocsit találat nem érte és csak a vonat utolsó három kocsija kapott lövéseket, amelyek sajnos már halálesettel és súlyos sebesülésekkel is jártak.

Daróczy főmozdonyvezető bátor magatartásával a vonaton utazó sok utas életét mentette meg. Daróczy Lajos főmozdonyvezető sérülése ellenére vonatát Debrecenig vezette.

Bátor és önfeláldozó magatartásáért **Kozma Miklós Kárpátalja kormányzói biztosa dícsérő elismerésben és 200 pengő jutalomban részesítette.**

A kormányzói biztos elismerő iratát s a pénzjutalmat **Cseri** László, a debreceni üzletvezetőség vontatási osztályának főnöke tegnap délelőtt adta át ünnepélyes keretek közt a debreceni fűtőházban Daróczy Lajos főmozdonyvezetőnek.

Az átadásnál a vasúti személyzet nagy számban volt jelen s ezek hős kartársukat lelkesen ünnepelték.

— **A szegedi vegyiipari szakiskolában igen eredményes munka folyik** és a diákok nagyon szép eredményt érnek el a gyakorlati munka terén. A leendő gyakorlati vegyészek falevélből és kukaricaszárból műselymet, burgonyakeményítőből süteményt gyártottak. Munkájukról kiállításon számoltak be. A fiuk a kiállításra kitűnő likőröket és söröket gyártottak.

— **Elsüllyesztették az Atlanti óceánon** német hadihajók a Regina nevű norvég hajót, mely angol szolgálatban állt.

— **Négerek és fehérek véres csatája** indult meg a philadelphiai városi uszodában. A verekedés olyan nagyarányú volt, hogy ötven rendőrségi riadóautót kellett kivezényelni. Több mint 30 ember sebesült meg az uszodai verekedés során.

— **Budapesten a főváros az épülő kislakásokban** 30 lakást díjtalanul átad sokgyermekes hadirokkantaknak és a házfelügyelői állásokat csak hadirokkantak kaphatják meg.

— **Két kisleányt agyonsujtott a villám.** Szatmárnémeti mellett, Szaniszló határában Gnandt Mária 12 éves és Gnandt Erzsébet 10 éves leányt, akik a mezőn dolgoztak, a villám agyonsújtotta.

— **A városi közigazgatási bizottság ötödikén** délelőtt 10 órakor ülést tart.

— **Az új egészségügyi szolgálatra jelentkező japán orvosok** a saját vérükkel írják meg a felvételi kérvényüket. Az első felhívásra 235 orvos jelentkezett arra, hogy kis, távoli területeken fekvő falvakban vállaljon munkát a japán nép egészsége érdekében.

— **Az olyan egyénnek, akinek bélürülése elégtelen, s ezért emésztése meg van zavarva és aludni nem tud,** ajánlatos korá nreggel egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvizet éhgyomorra inni, mert ennek hashajtó hatása alapos és biztos, enyhe és kellemes. — Kérdezze meg orvosát!

— **Nap u. 27. alatt** hölgyfodrászüzletet nyitottam. Szíves pártfogást kér Soltész István.

— **Az ejtőernyős diákmegfigyelő szolgálatra jelentkezni még mindig lehet a ref. gimnázium tornatermében d. e. 10 órától. Vitéz Váry Sándor.**

— **Honvéd légierőnk visszavág** — írja a „Magyar Szárnyak" legújabb száma és páratlanul érdekes képekkel tarkított cikkében részletesen ismerteti repülőink büntető támadásait. Sok más érdekes cikk és kép egészíti ki a lap gazdag tartalmát.

— **Felakasztotta magát 81 éves korában** Fürj Sándor vámospércsi földmíves, aki már meghalt, mire hozzátartozói megtalálták. Tettének oka életuntság.

— **Előázsia, a Matuzsálemek hazája.** Törökországban meghalt egy 164 éves ember. Minden három évben meghal egy-egy ilyen Matuzsálemkorú ember Előázsia vidékein, ahol hiteles okmányokkal a születések időpontját bizonyítani nem lehet.

— **Mátyássyné a szegedi tábla előtt.** Tegnap került a szegedi tábla elé Mátyássy Zoltánné ügye, akit mint ismeretes, sorozatos csalásai miatt a törvényszék háromévi fegyházra ítélt. Fellebbezés folytán került az ügy a tábla elé, amely előreláthatóan napokon keresztül tárgyalja a bűnügyet.

— **Többezer dollár gazdáját keresik.** 1916-ban az északamerikai Hazleton Pa-ban levő Markle Bankban Pakalsky Mátyás többezer dollárt helyezett letétbe, de mind máig nem jelentkezett. Akik tudnak róla, vagy igényjogosultságukat igazolni tudják, jelentkezzenek a Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodában.

— **Anita Bestet internálták.** Anita Best, az ismert budapesti amerikai bárénekesnőtől az idegenrendészeti hatóságok május elsején megvonták működési engedélyét. A hatóságok felszólították, hagyja el az országot, de Anita Best nem tett eleget az intézkedésnek. A közigazgatási eljárás során most a rendőrség Nagykanizsára internálta.

— **Szombathelyen is bevezették a kenyér- és a lisztjegyet.** Fejadagot egyelőre nem állapítanak meg, hanem a jegyek ellenében kiadandó mennyiséget hétről hétre a meglévő lisztkészlethez szabják.

— **Mozgósították a franciaországi román alattvalókat.** Vichyi jelentés szerint a román követség közleményt adott ki, amely szerint mind a megszállt, mind a meg nem szállt francia területen élő román alattvalókat mozgósítják. A mozgósított román alattvalók július 6-án utaznak el Párisból.

— **A Városi Világítási Vállalat gyermeknyaraltatási mozgalma során** nem viszik a gyermekeket most mint tervezték Felsőbányára, mert ott kanyarójárvány van. A debreceni gyermekeket valószínűleg két három hét mulva viszik nyaralni.

— **Betegsége miatt felakasztotta magát** F. Nagy István berettyóújfalui földmíves és meghalt. A debreceni ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **A debreceni villamoson** a hirtelen fékezéstől az egyik utas elveszítette az egyensúlyát és Farkas György 31 éves pincérnek úgy a lábára zuhant, aki véres sérüléseket szenvedett. A mentők részesítették első segélyben a pincért.

Szeptember 30-tól megvonják Debrecenben a zsidónak tekintendő kereskedők és műszerészek rádióeladási engedélyét

A műszerészmunkásoknak nehéz testi munkásokká nyilvánítását kérte a kenyér és fejadag megállapítása tekintetében az autós és műszerész-szakosztály.

Az Ipartestület autós és műszerész-szakosztálya ülést tartott **Kovács Lajos** elnök elnökletével az ipartestület tanácstermében. A gyülésen nagy szám ban vettek részt a szakosztály tagjai. Kovács Lajos több fontos ügyben tájékoztatta a szakosztály tagjait. Bejelentette, hogy megérkezett hozzá az Ipartestület leirata arról, hogy a zsidótörvénynek a rádiókereskedőkre vonatkozó alkalmazása folytán Debrecenben szeptember 30-tól megvonják a zsidónak tekintendő kereskedőktől és műszerészektől a rádióeladási engedélyt.

A szakosztály tagjai körében elhangzott kivánsággal kapcsolatban a szakosztály kimondotta, hogy kéri az illetékes szerveket, hogy az autós és műszerészmunkásokat nyilvánítsa nehéz testi munkásoknak, hogy az igy megállapított nagyobb kenyérfejadagot kaphassák.

Ezután a műhelyellenőrző bizottság tagjainak kiosztotta **Kovács Lajos** szakosztályi elnök a megbízólevelet. Autós-műhelyellenőrzők: Pusztai József, Szolnoky István, Pataky József, Nagy Zoltán. — Műszerész műhelyellenőrzők: Szalay Imre, Schütz József, Vértesi Lajos, Szabó István, Szabó Lajos, Bodnár József, Nagy István, Horváth Ferenc, Tőkés Lajos és Huray Ferenc.

A szakosztály ezután több kisebb jelentőségü ügyet tárgyalt.

— **Június 30-ig kereken 62.000 francia munkás vállalt Németországban munkát.** A munkaszerződéseket hathónapi időtartamra kötötték. A szerződések meghosszabbíthatók. (MTI)

— **Budapesten egy ciszterci tanár nagy sebességgel vezette motorkerékpárját** a Müegyetem előtt és belerohant egy személykocsiba. Az összeütközés következtében a tanár olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy belehalt sebeibe. A rendőrség megállapította, hogy Milinkovics Frigyes ciszterci tanár a saját vigyázatlanságának lett az áldozata.

— **Július 7-én lesz négy éve** annak, hogy a japán-kínai háború megkezdődött.

— **Értesitem a város érdekelt gazdaközönségét, hogy a m. kir. Központi Statisztikai Hivatal a mezőgazdasági termelési adatgyüjtést az 1940—41. gazdasági évre az elemi kár statisztikára is kiterjesztette.** Ezen hivatalos munkatervének megfelelően az első összeirás május hó 15-ig a vetésterületi adatgyüjtéssel együtt bonyolódott le. Ezen adatgyüjtés második részlete a május hó 15.—július hó 1-ig elemi károk folytán elpusztult vetésterületek összeirására terjed ki. Felhívom ennélfogva az érdekelt gazdaközönséget —, hogy legkésőbb július hó 5-ig jelentse be a városi elsőfokú közigazgatási hatóság, földszint 46. számú helyiségében a május hó 15.—július hó 1-ig elemi károk folytán elpusztult vetésterületek adatait. Nyomatékosan felhívom az adatszolgáltatásra kötelezetteket, hogy az 1929 XIX. tc. szerint „az adatszolgáltatásra kötelezett a statisztikai adatoknak a legjobb tudomása szerint és kellő időben való beszolgáltatásáért felelős", — továbbá „aki tudva hamis, vagy valótlan adatot vall be, vagy az adatszolgáltatást megtagadja, kihágást követ el. **Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.**

— **Zsidó istentiszteletek.** A debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje július 4—11. Pénteken este mindkét templomban 8 órakor, szombaton reggel 7 órakor, délelőtt a Deák Ferenc uccában féltizenegy órakor, délután mindkét templomban félhat órakor, este 9.25 órakor, köznap reggel mindkét templomban negyed hét órakor, este 9 órakor. Hitszónoklat szombaton délelőtt a Deák Ferenc uccában. Rabbiság.

Kerékpárgumi gumicsizma javítása Rétinél, Piac u. 42.

Regélő mult

HOGY LETT VÁROSI KÉPE DEBRECENNEK ?

Debrecen sok évszázados története során rengeteget szenvedett a városon végig szántó katonai akcióktól, de még többet a tüzvésztől. Nem volt olyan esztendeje Debrecen népének, amikor néhány tüzeset el ne pusztította volna a város sok-sok uccáját és romlásba ne döntötte volna a lakosság kárvallott részét.

A város tanácsa sok intézkedést tett a tüzvészek megakadályozására, de bizony ezek nem gátolták meg a pusztúlást, mert különösen a nyári időszakban a kezdetleges építkezésü házaknál bizony a vörös kakas csak felütötte a fejét és rombolva semmisítette meg az uccai házak hosszú sorait. A felállított diáktüzoltóság, valamint a lakosság kebeléből megalakított segítő csapatok igen kemény munkával a már megtörtént rendkivüli károk után tudták csak az efajta tüzsorozatokat elfojtani. A sok tanácskozás után jöttek rá a város vezető uraimék arra, hogy elsősorban a tüzek keletkezését nem lehet másképen megakadályozni, csak ha új építkezési móddal tesznek kisérleteket. Az 1700-as évek vége felé elrendelték a vályog házak átpítését, majd a szalma fedelek helyett a cseréptetők alkalmazását. A város e célok elérésére tégla és cserépvető üzemeket létesített, melyek a polgárság részére szállította az olcsó építési anyagot.

A 18. század elején léptette életbe a város az első komoly építési szabályrendeletét. Erre az 1802. év június 11-én támadt csapóuccai nagy tüzvész adta meg az indító lökést, amikor pár óra alatt romokban hevert a Péterfia, Darabos, Mester, Piac, Kádas, Hatvan ucca, több mint ezerötszáz háza, sőt a Nagytemplom, Kollégium és az egyház számos épülete is. A helytartótanács Berzeviczy Pált küldte ki Debrecenbe biztosul, aki aztán erélyes kézzel szabályozta az új Debrecen felépülését, bár sok akadállyal, maradi gondolkozás leküzdésével kellett harcba szállania. Az építési szabályrendelet bevezető sorai a legjobban jellemzik az akkori helyzetet. Ime :

— Minden birtokos, aki épületet akar az uccára tétetni, oda szobát építsen, még ha a hely és költség engedi nem egyet, hanem kettőt és ablakot hagyjon rajta. Azt pedig, hogy az uccára kamarát építsenek, nem lehet megengedni, mindazért, hogy az olyan építés városon illetlen, minthogy a kamara embernélkül lévén, a rossz embereknek út mutatódik vele a kiására és lopásra. Ez a szabályzat tette kötelezővé először, hogy az építések tervrajzát be kell mutatni a városnál. Ezidőtől kezdve alakult ki aztán Debrecen képe és igazán városias jellege. (b. s.)

— **Bertók Béla volt református püspök nyugalomba vonult.** A munkácsi reformátusok lelkipásztora, Bertók Béla, aki az országvisszatérés előtt 16 éven át volt a kárpátaljai egyházkerület püspöke s mint ilyen az egykori csehszlovákiai református egyetemes konvent és zsinat lelkészelnöke is lett, e hét elején nyugalomba ment. Negyven évig szolgálta lelkészként az egyházat. 1923 nyarán választották püspökké és igen nehéz viszonyok között, mindig keményen s okosan, 48-as szabadsághős édesatyjához méltóan igyekezett átvezetni népét a kísértések próbái között.

— **A fodrászipar vasárnapi munkaszünetének szabályozásáról.** Az ipari munkának vasárnap és más ünnepnapon való szüneteltetéséről szóló törvénytervezet előkészítő tárgyalásaiban a fodrásziparosok körében az a hír terjedt el, hogy a törvénytervezet a fodrásziparban a vasárnapi és ünnepnapi teljes munkaszünetet akarja. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Illetékes helyről közlik, hogy a fodrászipart vasárnapi és ünnepi munkaszünetének szabályozása az új törvény hatálybalépése után is rendeleti úton fog megtörténni. A kereskedelmi miniszter az új rendeleti szabályozás előtt meghallgatja az érdekelteket.

— **Komárom vármegye közgyülése** egyszersmindenkorra kitiltotta a zsidókat a megyei városokról és piacokról. A fürdőszabályzatot pedig úgy módosította, hogy nyilvános fürdőhelyen ezután zsidó nem lehet meg. (MTI).

A tiszadobi erdőőr felesége meggyilkoltatta férjét

A gyilkosságot az ud varló követte el —

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, — hogy a csendőrség elfogta a 21. éves **Benke János** vadőrt, aki két lövéssel megölte vadőrtársát a jóval idősebb **Porkoláb Sándort**. A csendőrségi kihallgatáson azt mondotta a fiatal vadőr aki néhány hónapja házasodott meg, hogy a feleségére szemet vetett Porkoláb és féltékenységi rohamában lőtte le az erdei vitatkozás során.

Ebben az ügyben most igen érdekes fordulat állott be. Megállapították a csendörök, hogy Benke nem mondott igazat, nem szerelmi féltékenységből ölte meg társát, hanem annak felesége bujtotta fel, az unszolta a gyilkosság elkövetésére. **A 21 éves vadőrnél 12 esztendővel idősebb asszony teljesen hatalmába kerítette a fiatal vadőrt.** Találkozókra hivta, levelezgetett vele és egy erdei fa odújában rendezték be a szerelmi postát és az asszony több mint negyven szerelemtől ömlengő levelet helyezett el a fa odújában, ahol a fiatal vadőr is elhelyezte a válaszokat.

A találkozókon az asszony panaszkodott udvarlójának férjére, kérte, hogy tegye el láb alól, hogy ne legyen senki az útjukban, ne tartsanak senkitől. Az asszony sötét tervébe még az édesanyját is belevonta és igyekezett rávenni arra, hogy Benkét ő is unszolja a gyilkosság elkövetésére. A csendörség elfogta Benkén kivül Porkoláb Sándornét és annak anyját, Tóth Dávidnét is.

A vizsgálóbíró Tóth Dávidnét szabadlábra helyezte, mert nincs bizonyítva eléggé, hogy tudott a gyilkosságról előre. Porkolábné és Benke letartóztatásban maradnak.

Állategészségügyi intézmény átvétele

Elkészült a rühes állatok gyógyítására szolgáló kamara.

Csütörtökön vette át a műszaki hivatal a vállalkozóktól a rühes állatok kezelésére, illetve gyógyítására szolgáló rühkamarát. A bizottság, amely a műszaki hivatal részéről kiküldött mérnökökből, továbbá a tiszti ügyészből és az elsőfokú állategészségügyi hatóság vezetőjéből, valamint állatorvos szakértőkből állott. A legkörültekintőbb átvizsgálással és a készülék kipróbálásával vette át a kamarát. A bizottság igen nagy megelégedéssel állapította meg, hogy a kamara a legmodernebb követelményeknek megfelelően készült el és az országban is a legelső helyen áll. A kamara két fülkével van ellátva, az egyik a lovak, a másik pedig a szarvasmarhák részére készült. A készülék segítségével most már elérhető lesz az, hogy az állatok a rühességből párórás kezeléssel meggyógyulnak és így kiküszöbölhetővé válik az, hogy az állatokat hónapokon keresztül igen fáradságos és nem is tökéletes kenőcsös bekenéssel gyógykezeltessék.

A mai nehéz viszonyok mellett, amikor a kenőcsöskezeléshez szükséges olaj beszerzése szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközik, gazdasági szempontból tekintve is igen nagy előnyt jelent ez az állattartóknak. Ugyanis a kamarákban kéngáz fejlesztésével történik a rühes álatok gyógykezelése, — ezért a kezeléssel kapcsolatban felmerült költségek is ezentúl lényegesen csökkenni fognak. Ezideig ugyanis a beteg állatok kezeléséhez darabonként 2—3 kiló olajra volt szükség, ami 30—32 pengő kiadást jelentett, az olajhoz kevert gyógyszer ára pedig 3—4 pengőbe került. Összesen tehát egy beteg állat kezeléséhez 36.— pengő ára anyagra volt szükség; a rühkamara segítségével a jövőben 8.—12.— pengő költség felmerülésével kell számolni.

Számításba kell ezenkivül venni még azt is, hogy a régi, olajoskezelés alkalmazásánál a beteg állatot 4—6 napig munkára sem lehetett használni, addig most a gázkamara kezelésénél mindössze 1—2 óra szükséges csupán ahhoz, hogy az állat teljesen meggyógyuljon. Láthatjuk tehát, hogy milyen óriási előnyt jelent a város állattartó lakosságának a gázkamara felállítása. Az állatok gázzal történő kezelése állatorvos felügyelete és ellenőrzése mellett történik, elhullásra még gondolni sem kell, az olajos kezelésnél pedig mindenkor 1 százalék elhullással is számolni kellett.

A kamara felállításának kezdeményezése dr **Zsupán Kálmán** állategészségügyi tanácsos, m. kir. törvényhatósági állatorvos nevéhez fűződik, aki fáradságot nem kimélve, hónapokon át munkálkodott, hogy a gázkamara mielőbb elkészüljön és annak segítségével a nemzeti vagyont jelentő állatállomány megmentését szolgálja.

Kiss László m. kir. főállatorvos
városi m. kir. állatorvos.

— **A belügyminiszter a szatmárnémeti m. kir. állami kórházhoz dr. Siegmund Emil** mátészalkai vármegyei közkórházi igazgatófőorvost sebész-főorvossá, dr. Komáromy Mihály debreceni lakos, szakorvost belgyógyász-főorvossá kinevezte.

— **A csendőrökkel is szembeszállt egy izgága magyargyalázó.** Takács Mihály nagyszőllősi lakos, január 15-én kissé ittas állapotban az országos vásáron mindenkibe belekötött, aki magyarul beszélt. A csendőrök őrizetbe akarták venni, de rájuk is rátámadt. A debreceni törvényszék ötöstanácsa nemzetgyalázás és hatósági közeg elleni erőszak miatt hathónapi fogházra ítélte Takácsot. A Kúria az ítéletet helybenhagyta.

— **A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki az egész ország északkeleti részén a távolsági távbeszélő magánforgalom szüneteltetése tárgyában.** Ennek értelmében ez országrész távbeszélő központokkal, valamint a távbeszélő központoknak egymásközti viszonylatában a távolsági távbeszélés magánforgalma további intézkedésig szünetel.

— **A magánvilágitás, a lakóházak és egyéb épületek, valamint a járművek elsötétitését július 4-én 20.50 órakor kell végrehajtani. Az elsötétités július 5-én 3.50 óráig tart.**

Gyászrovat

Ifj. Kegyes Mihály 32. évében elhunyt Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető III. sz. ravatalozójából. Lakás: Bundi ucca 5. Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Özv. Kiss Károlyné sz. Szabó Eszter 60. évében elhunyt. Temetése szombaton délután félöt órakor lesz a Köztemető II. sz. ravatalozójából. Lakás : Teleki ucca 6. — Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Özv. Belon Józsefné Elchlinger Róza, 58. éves korában elhunyt. Temetése Nyíradonyba való szállítás után szombaton délután lesz az ottani temetőben. Dankó temetkezési vállalat.

Holes Jánosné Takács Juliánna 67. éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztemető II. B) számú ravatalozó teréből, a ref. egyház szertartása szerint. Lakás Eötvös ucca 23. Dankó temetkezési vállalat.

Tóth Lajosné Madar Margit 29. éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután négy órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezési vállalat.

Szabó János epreskerti kovács, temetése pénteken négy órakor lesz a II. B) teremből, református szertartással. Lakás : Igric ucca 19. Csurka temetkezés.

TEMETKEZÉSI KÖLTSÉGEINEK MEGTÉRITÉSÉRŐL BIZTOSÍTÁS UTJÁN GONDOSKODHAT !

Veress Juditka

11. éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből, a ref. egyház szertartása szerint. — Lakás: Méliusz-tér 6. Dankó temetkezési vállalat.

**HA NYARALNI MEGY,
VAGY HOSSZABB IDÖT TÖLT TÁVOL OTTHONÁTÓL:
BIZTOSÍTSON BETÖRÉSES LOPÁSI KÁR ELLEN !**

— **Az eladót és a vevőt is elitélték árdrágitás miatt.** Petrényi Mihály ceglédi lakos a hízott sertés kilóját a megengedett árnál drágábban adta el. A kecskeméti törvényszék Petrényit hat hónapi börtönre ítélte, de elítélte vevőit is: Utasi Mihály üzletvezetőt és Orosz Ferenc hentest 100—100, Kiss Lajos hentes és Turi Mihály pecsenyekészitő 60—60 pengő pénzbüntetést kapott. A Kúria Petrényi Milály büntetését nyolc hónapi börtönre, Utasi Mihály büntetését 400, Orosz Ferencét 300, Kiss Lajos és Turi Károly büntetését pedig 200—200 pengőre emelte fel.

— **A több mint egy hét óta tartó hőhullám elérte Newyorkot és az Egyesült Államok egész keleti tengerpartját.** Árnyékban 35 Celsius fokot mértek. Ez eddig ebben az évben a legmagasabb hőmérséklet. A levegő nagy páratartalma miatt Newyorkban a hőség csaknem elviselhetetlenné vált. Szerdán a nagy hőség következtében öt ember meghalt.

— **Sirius mester beismeri tévedését.** Sirius mester, aki időnként felkeresi a szerkesztőségeket időjóslataival, már régebben kibővítette működési körét a nemzetközi események megjóslásával. Az öregúr alaposan mellé fogott a múlt hónapban, mert június 15-ére békét jósolt. Legújabb levelében bocsánatot kér a tévedésért, mert bár nyilván világszerte izgalommal várták Sirius mester jóslatának beteljesedését, egészen más dolgok történtek június 15-én. Sirius mester azért nem hagyja magát s kimagyarázkodik. Egyébként a júliusi időjárásra vonatkozólag kijelenti, hogy három-négy nap mulva erősebb felhőzet jön, zivatar is lesz, különösen 5, 6, 7, 12 15, 16, 23 és 24-én. Aztán meleg idő várható.

— **Pipára gyujtott, szívszélhüdés érte.** Nem mindennapon haláleset történt tegnap Perény pusztán. Veszedovszky Géza földmives takarmányért ment kocsiján. Közben pipára akart gyujtani: Elővette a pipát és gyufát. Mikor azonban a gyufát meggyujtotta, szívéhez kapott, lezuhant a kocsiról és eszméletlenül terült el a földön.. Az elöhívott orvos is már csak a beállott halált állapithatta meg.

— **A kassai bombatámadásnak már csak egy ismeretlen áldozata van.** A szovjetorosz bombatámadás 27-ik áldozatát, az ismeretlen nőt — tegnap délután temették el a köztemető halottasházából. A súlyos sebesültek állapotában jelentős javulás állott be, úgyhogy az orvosok véleménye szerint már túl vannak az életveszélyen és remélhető, hogy az orvtámadásnak több halálos áldozata már nem lesz.

SPORT

Berecczel kapcsolatban nyilatkozott Jánossy Béla, a Gamma sportigazgatója Elmondotta, hogy „Berecz szerződtetése már majdnem befejezett dolog volt. „Az utolsó pillanatban meghiusult a szerződtetés".

A Ferencváros nem enged el játékost. A hivatásos játékosokkal rendelkező egyesületek július 15-ig kötelesek a szövetségnek átadólistájukat benyujtani amely tanusítja, hogy játékosaik közül kit akarnak átengedni, vagy szabaddá tenni. Mint hírlik, a Ferencváros nem enged el senkit sem. Uj szerződtetésről sincs szó, csak egy új fiatal tehetséges kapust keresnek, Csikós és Pálinkás mellé tartaléknak.

Csokai az NB I. legjobb tizenegyében. A fővárosi sporthírlap ismert „hét tizenegye"-it elővéve megállapította, hogy kik a tagjai az „év tizenegyé"-nek A legjobb 11 NB II. játékos között ott van Csokai, a DVSC kitünő jobbhátvédje is. A második csapat balszélsője Nagy, a DVSC jóképességü balszélsője.

A DVSC birkozók sikerei Rimaszombaton. A DVSC birkozói résztvettek a RLE rendezésében lebonyolitott bajnokságokon és jelentős sikert értek el. — Számos helyezésen kivül Sipos és Némethy egyéni bajnokságot is nyertek, az egyesületi csapatversenyben pedig második lett a DVSC a budapesti vasutasok csapata mögött.

Közgazdaság

A terménytőzsdén az árak változatlanok.

A ferencvárosi sertésvásáron árak : félsertés szalonnával I. 255—261 fillér, félsertéshús I. 258 fillér, hátszalonna 28 kg-os sózott 244 fillér, háj 290 fillér, belföldi zsir 310 fillér kilónként.

20 százalékkal emelték a hajlítottbútor árát

A bútoripar ismételten ármegállapításért fordult az árkormánybiztossághoz, amely legutóbb a bútoripar egyes ágaira újabb felárakat állapított meg. Nevezetesen az összes asztalosipari termékekre és gépileg megmunkált famunkákra 10 százalékos újabb felárat engedélyezett a már érvényben levő 7—13 százalékos feláron kivül. Ugyancsak felárat engedélyezett az árkormánybiztosság a hajlított bútorgyárak részére. Nevezetesen a kalkulációk felülvizsgálása után 20 százalékos felár számítását engedélyezte a hajlított fabútorokra. A bútoripar további 8—10 százalékos felár engedélyezését kérte és ezért a szakmabeli kalkulációkat újból beterjesztette az árkormánybiztossághoz.

Paál Jób riportregénye Jugoszlávia összeomlásáról

Európa mappájáról legurul egy ország

8-ik közlemény.

Befordultunk a Moszkva-kávéháznál és siettünk a Zeleni Venac felé. A tízes számú ház előtt nagy csoportosulás. Ott állt barátom, a mérnök, akit baráti körben Bibának becéztünk. A házmesterrel vitatkozott. Boldogan ölelt át, azután vitt a házmesterszobába, ahol egy csomó asszony ült. Kétségbeesve. Nagy kofferben hevert előttünk az asztalon szalámi, kenyér, konzerv, vaj, sajt, kalács és volt még vagy négy üveg ásványvíz is. Most jutott eszembe, hogy még nem is ettem, de — nem voltam éhes.

Úgy tizenegy felé Biba mérnök fia berohan az uccáról és ordítja, hogy azonnal menjünk a pincébe, mert „jönnek". Le a pincébe. Három perc mulva irtózatos detonáció. A mellettünk lévő hatemeletes palotát ejtőernyős bomba találta. Ez a pince már erősebbnek látszott, mint az, amelyet elhagytam. Megkérdeztem Bibától:

— Elég erős ez a pince?

— Attól függ, milyen erős a bomba, amely eltalálja . . . — volt a felelet.

Fiatal házaspár érkezett, barátok voltak, ujságolták, hogy Biba anyósát valamelyik pincében biztonságba helyezték. A házmester, füstösen, porosan és piszkosan ujságolta, hogy egyre több gép röpül a város felett. Rengeteg fajta bomba hull alá a mennyből. Vannak kéttonnás bombák, amelyeket ejtőernyővel engednek le, a kisebbek csak gyujtóbombák. Ezerszámra hullottak alá a foszforlapok, amelyek lángba borítottak mindent. Valaki mesélte, hogy a pályaudvar romokban hever.

De még mindig nem tudta senki, hogy voltaképpen mi is történt . . .

* * *

Dél felé szemüveges fiatalember állított be a pincébe.

— Elek György vagyok — mutatkozott be illedelmesen.

Egyetemi hallgató Belgrádban. A technikán tanult. A házmesterlakásból udvariasan székeket hozott le az asszonyoknak.

. . . Akkor még nem gondoltam arra, hogy az elkövetkező ötven napon kalandjaimnak, megpróbáltatásaimnak, szevnedéseimnek és élményeimnek Elek Gyurka osztályos társa lesz.

Attól a perctől kezdve, hogy a Zeleni Vanec bérházának pincéjében április hatodikán délben megismerkedtünk, egészen addig a boldog napig, amíg a pesti keleti pályaudvaron meg nem állt velünk a vonat, úgyszólván egy percre se váltunk meg egymástól.

A második bombázás délelőtt tizenegytől körülbelül fél kettőig tartott.

Sanyika, a mérnök fia merészkedett fel elsőnek az uccára. Amikor visszajött mesélte, hogy a szemben lévő piacról az emberek kosarakban hordják el az ennivaót. A piaci árusok úgy hagytak ott mindent, ahogyan hajnalban kirámoltak. Sanyika ujságolta, hogy „tiszta a levegő". A gépek visszavonultak.

Újra felmentünk a pincéből. Ki a kapu elé. Szemben a házzal egy hatalmas kráter mellett valaki pokrócot dobott egy hullára. Izgatott emberek tárgyalták az eseményeket. Katonák rohantak el a ház előtt és az egyik odakiáltotta felénk:

— Mindenki meneküljön. Az amerikaiak és az angolok csak holnapra érkezhetnek meg Belgrádba, hogy megvédjenek. De addigra Belgrád por lesz és hamu. Itt kő kövön nem marad.

Egy másik katona ordította:

— Mindenki meneküljön a Szlávia felé. Ott egy katonai komisszió majd útbaigazítást ad. A házakban nem szabad maradni!

Biba mérnök a cselédjével, a fiával és Elek Gyurival felszaladt a lakásba. Talán öt perc mulva négy kofferrel és egy páncéldobozzal tértek vissza. Mindnyájan felkaptunk egy koffert és elindultunk.

A Szlávia felé. Azon az úton, amelyen három órával ezelőtt ide jöttem. Az útvonal most még borzalmasabb látványt nyujtott. Egy bomba leszakította a konak egyik sarkát. A Lyra mulató, ahol tegnap este éjfélig hallgattuk a muzsikát, romokban hevert. A Veliki Milos ucca sarkán láttam, hogyan égnek lobogva a minisztériumok. Ha nem lett volna ennyire tragikus a helyzet, mosolyogni lehetett volna rajta, mennyire primitív eszközökkel próbálkozott meg a tűzoltóság az oltással. Igaz, hogy láttam elhagyott tűzoltószerkocsit is. Nem is egyet.

. . . Rendőrnek sehol se híre, se hamva . . .

A Szlávián kerestük a jelzett katonai komissziót, senki se tudott róla semmit. Két katona állt a sarkon, ezek csak annyit mondtak, hogy menjünk amerre a lábunk viszen. A fő, hogy kijussunk Belgrádból. A Bulevar Oslobogyenyán — Felszabadítás útja — rohantunk kifelé a városból. Felkászálódtunk a kocsira. A városi vámnál katonák feltartóztattak és szó nélkül lekergettek. Ők ültek fel és — menekültek . . .

Mindenki menekült . . .

A borzalomnak ezen a napján a pokol városában mindenki elvesztette a fejét . . .

(Folytatása következik.)

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyer férfi

Alkalmazunk azonnalra jómegjelenésü urakat 8 pengő napidijjal. Cim a kiadóhivatalban. 1702

Házaspárnak házimunkák elvégzéséért lakást, fizetést adok. — Simonffy 43. 1754

Kifutófiú, megbízható, 18—20 évesig, felvételik Adorján fűszerkereskedő cégnél. 1766

Strandra férfi fodrászsegéd felvételik. Rencz Antal, Kossuth u. 1762

4 középiskolát végzett jó házból való fiú tanulónak felvételik Cserép látszerésznél. 1743

Házmester, gyermektelen, felvételik. Cegléd 1. 1750

Kocsist keresünk azonnali belépésre. Műjéggyár, Erzsébet 29. 1745

Házmesteri állást keres közalkalmazott július 15-re vagy augusztus 1-re. Cim: Arany J. 1. 1767

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Jól főző bejárónőt keresek lehetőleg azonnalra. Svetits főlépcső V. em. 4. 1764

Bejárónőt keres azonnali belépésre Ráczné, Ferenc József út 38. Emelet. 1757

AJÁNLAT

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra. Ferenc József 59. Telefon: 23—39 800 vv.

Vasutas, katona, pilóta egyenruhákat bizalommal készíttesse Tegdesnél, püspöki palota, Déri sarok. 1538 8. 30

Csipkeszövetet 300—150, klöplianyagokat 360—150 szélességben, mintás selymeket. Rothermere 36. Keresztépület. 1051 7. 15

Varrógépek, kerékpárok, alkatrészek minden géphez olcsón. Javítások jótállással. Vétel, csere, kölcsönzés. Eisenberger, Csapó 101. 650 7. 17

Legolcsóbban fest, tisztít Weisz, Arany János ucca 29 szám. 1940 vv.

Kerékpár, varrógép, új és használt legrégibb szakszerű javítóműhely Keszler műszerész, Széchenyi 1. 1718 7. 5

Aranyat, ezüstöt, briliánst legmagasabb árban beváltl Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 1085 8. 31

Poloskairtást ciangázzal, lakások vizsgálását felelősséggel vállal Kiss Zoltán, Kígyó ucca 5 szám. 55 7. 16

Ciánoztasson Csala ciánozó vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi u. 9. Telefon 14-27. 711 9. 20

Géphímzést olcsón vállalok. Cim: Rákóczi u. 65. Keresztépület. 1759

KERESLET

Kenyérhajat veszek. Irjon levelezőlapot, érte küldök. S. T. Domokos Lajos ucca 6. 101?

ÉLELMISZER ITAL

Olcsóbb lett a tokaji bor. Báró Waldbott borozó Püspöki palota

Bor, vámospércsi, jóminőségü 25 litertől olcsón kapható Csokonai 13. 1751

OKTATÁS

Naményi Zoltán gyorsíró, gépíróiskolában nyári tanfolyam. Vidékieknek vasútkedvezmény. — Államvizsga. Batthyány 1. 1268 8. 28

Nyári gyorsíró- és gépírótanfolyam a Simai gyorsíróiskolában. Piac 73 Államvizsga. 1675 7. 4

HANGSZER

Jókarban levő fekete rövid zongora olcsón eladó. Rakovszky 42. I. em. 3. 1688

Tangóharmonika, egyváltós, 60 basszusos, eladó. Hadházi 3. 3-ik ajtó. 1765

BÚTOR

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések — Salamon bútorüzletben. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi u. 2. sz. alatt. 140 7. 19.

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat, előnyös fizetési feltételekkel, udvari bútorüzletemben. Piac 71. 201 7. 11

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Strapabíró oldalkocsis motorkerékpár eladó. Cim a kiadóban 865 vv

Motorjogosítvánnyal vezethető háromkerekü kis autó, üzemben engedélyezett nagyon olcsón eladó. Goleneczky, Sas ucca 2. 1761

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Kiadó emeleti parkettes szoba külön fürdőszobával Nagyerdő mellett. Martinovics u. 4. 1653

KIADÓ LAKÁS háromszobás

Sürgősen kiadó, esetleg eladó a Károly Ferenc József út 26/b alatt 3 szoba, fürdőszoba stb. lakás, kerthasználattal. 1763

LAKÁST KERES

Villalakásban Simonyi úton vagy környékén 2 szobás bútorozott vagy bútor nélküli lakást keresek. dr. Mező Sándor ügyésszégi elnök, Deák Ferenc u. 18. Telefon 14-55. 1353 vv

Nyári Egyetem 1—2 ágyas bútorozott szobákat keres hallgatói számára augusztus 1—18-ig. Bejelentések személyesen vagy 25-03 telefonszámon minden nap 9—12 óra között. 1707

BÚTOROZOTT SZOBA

Otthoniasan bútorozott két különbejáratú uccai bútorozott szoba azonnalra is kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 1760

Bútorozott szoba üresen is kiadó azonnal. Piac 58. IV. lépcső II. 35. 1768

Szépen bútorozott uccai szoba kiadó. Hatvan 16. 1758

ELVESZETT

Elveszett Csapó uccai gyümölcspiacon pénztárca, egy arany karikagyűrű. Megtaláló adja be a Rózsa uccai Hangya pénztáránál, 50 pengő jutalmat kap. 1747

Hajnal Sándorné szegénységi bizonyítványa ésiratai elvesztek. Megtaláló adja le Bozzay-telep, Új u. 10. 1742

VEGYES

Vörös-tarka hím kutya találtatott, — átvehető Gyöngyvirág 16. 1755

Patay Ferenc
O. F. B. engedélyes hirdetése:
Irodámat áthelyeztem Kálvin tér 9. szám alá.

Feles tartásra malacokat elvállalok. Honvédtemető 6. 333 vv.

Grafológusnő mindenki kézírásából biztos analizist nyujt. Széchenyi 43. 1582

INGÓSÁG VÉTEL

Keresünk

azonnali megvételre betegtolókocsikat, régi bútorokat, zenélő verkeket régi ékszereket. Magas árat fizetünk perzsa, v. gyapjúszőnyegekért. Ingóságközvetítő, ref. püspöki palota. 1131 vv.

Centrifugál szivattyút megvételre keresek. — Sesztina u. 4. 1719

INGÓSÁG ELADÁS

Kocsmaberendezés van eladó. Böszörményi út 73. alatt. 489 vv

Deska tégla, cserép, gerenda eadó. Szokolay fatelep, Sámson ucca 3. 1692

Egy tizenhat fütőtestes 110 áramhoz való Dauer gép jó állapotban eladó. Balogh, Huszár Gáll 1. 1779

Légvédelmi vagy tüzelőanyag pincére alkalmas erős vaslemez ajtók és horganylemez-vízlartályok eladók. — Nyil ucca 142. Földszint. 1760

Ablakok, jókarban lévők, redőnnyel eladók. Eötvös 80. 1752

ELADÓ HÁZ

Eladó Hajdúböszörményben II. Rákóczi Ferenc u. 47. sz. ház. 1953. okt. 19-ig adómentes. Bővebbet Böszörményi út 73. Debrecen. 499 vv.

Dózsa ucca 15. kétszobás, fürdőszobás új ház, szeptemberre beköltözhető, eladó. Rákóczi 19. 1689

Eladó Borz u. 16. számú 2x2 szobás magasföldszintes, alápincézve, aug. 1-re beköltözhető. Értekezni Homok 82. Ugyanott 2 szoba, előszoba, konyha családi ház 8500 P-ért. 1763

ELADÓ HÁZHELY

Olesó házhelyek a Poroszlay úton. Érdeklődők forduljanak a Debreceni Műkögyárhoz, Fürdő 2. 249

ELADÓ FÖLD

Hajdúszoboszlón, a fürdő mellett lévő Bánomszőlőskertben egy 944 □-öles és egy 832 □-öles telek eladó. Cim a kiadóban. vv. 260

Szerkesztéséért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.